

SOLDA BİRLİK İÇİN

TEP

1. Büyük Kongresi

SİYASÎ RAPOR
ÇALIŞMA RAPORU
KARARLAR

SOLDA BİRLİK İÇİN

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ

I. BÜYÜK KONGRESİ

BİRİNCİ BASKI

SOLDA BİRLİK İÇİN

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ

I. BÜYÜK KONGRESİ

SİYASİ RAPOR
ÇALIŞMA RAPORU
KARARLAR

HALKIN İÇİN

ŞİRKETİ

ŞUBAT 1978 TARİHİNDE İSTANBUL'DA TOPLANAN, TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ İ. BÜYÜK KONGRESİNDE, PARTİ GENEL BAŞKANI MİHRİ BELLİNİN OKUDUĞU SİYASİ RAPORDAN, PARTİ GENEL SEKRETERİ SABAN ORMANLARIN OKUDUĞU ÇALIŞMA RAPORUNDAN VE KONGRE KARARLARINDAN OLUŞAN BU KİTAP, MART 1978 TARİHİNDE, ANKARA'DA İLKYAZ BASİMEVİNDE DİZDİRİLİP BASTIRILMIŞTIR.

03 SA 7598

EMEKÇİ YAYINLARI

Ticarethane Sokak, No: 12/7-A, Sultanahmet
İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

I. SİYASİ RAPOR	7
1. Giriş	7
2. Uluslararası Durum	12
3. Sömürülen Ülke: Türkiye, Niçin Milli Demokra- tik Devrim?	20
4. Niçin TEP?	23
5. Bazı Güncel Sorunlar ve Görevler	47
II. ÇALIŞMA RAPORU	56
1. TEP'in Kuruluşu	56
2. DGM Engeli	60
3. Örgütlenme Çalışmaları	63
4. MESS Grevinin Siyasî Anlamı	69
5. Saflarımızı Güçlendirelim	75
TEP I. BÜYÜK KONGRE KARARLARI	77

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

I SİYASÎ RAPOR

TEP I. BÜYÜK KONGRESİNDE PARTİ GENEL BAŞKANI
MİHRİ BELLİ'NİN OKUDUĞU SİYASÎ RAPORUN
TAM METNİ

1. GİRİŞ

Arkadaşlar,

Bu, Türkiye Emekçi Partisi (TEP)nin ilk büyük kongresidir. Bundan üç yıl önce TEP'in kuruluş çalışmalarına başlandığı zaman, Türkiye 12 Mart açık faşizminden yeni çıkmıştı. İktidarda CHP-MSP koalisyonu vardı. CHP Ekim 1973 seçimlerinden en güçlü parti olarak çıkabilmişti. CHP güçlenmesini, Parti yönetiminin 12 Mart faşizmine karşı bir ölçüde direnmiş olmasına ve kendi dünya anlayışına göre anti-faşist ve dönüşümcü bir platform ile seçim kampanyasını yürütmüş olmasına borçluydu. Öyle ki, Türkiye halkı çok partili düzene geçeli beri ilk kez, seçimde kendi çıkarları açı-

sından bir tercih yapma durumundaydı. Bir yanda işbirlikçi sermayenin ana partisi, 12 Mart açık faşizminin sorumluluğuna girtlağına kadar batmış olan bir AP vardı, öte yanda burjuva sınıfsal karakterine karşın iktidara aday bir parti olarak, demokratik bir alternatif oluşturan CHP vardı. Oysa İkinci Dünya Savaşından bu yana Türkiye'de yapılmış olan tüm seçimlerde seçimi kazanma şansı olan partiler hep kurulu anti-demokratik düzeni kayıtsız şartsız savunan burjuva partileriydi. Bu kez CHP, burjuva sınıfsal karakterine karşın, açık faşizm deneyinden bilinçlenmiş olarak çıkan bir emekçi tabanın baskısıyla küçük-burjuva dönüşümcü bir platform ile ortaya çıkmıştı. 12 Mart döneminde ağır darbeler hedef olmuş olan ve siyasal haklardan fiilen yoksun tutulan Türkiye solu hemen hemen tümüyle CHP'yi destekledi.

Faşist cephenin bir ölçüde gerilemesiyle Türkiye'nin açık faşizm döneminden çıkışı, her şeyden önce, halkımızın binbir alanda, binbir biçimde beliren anti-faşist direnişinin bir sonucuydu. Egemen güçler, bu direniş yüzünden, yönetim yöntemlerini değiştirmeye zorlandılar.

Türkiye'de sosyalist birikimin, dönüşümcü bir platformla ortaya çıkan bir burjuva partisini, belli tarihsel koşullarda desteklemek zorunda kalması, elbette ki işçi sınıfının bağımsız politikasını uygulayacak olan partinin, işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün kendi siyasal örgütünün kurulması görevini rafa kaldırma anlamını taşıyamazdı. Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin başarıya ulaşması ve Türkiye toplumunun sosyalizm doğrultusunda yol alması buna bağlıdır. Ayrıca CHP'nin solunda boşluk olduğu takdirde, bu partinin, sınıfsal karakteri gereği, sağa kayması kaçınılmaz bir şeydir. Bunun böyle olduğunu

açık seçik görmekteyiz. CHP iktidardadır, ama 1973 seçimlerinde savunmuş olduğu dönüşümcü programı uygulaması sözkonusu değildir.

Açık faşizm döneminden çıkarak burjuva parlamenter mekanizmanın işlediği bir döneme geçiş, 1950'lerin 60'ların Filipin demokrasiciliği oyununa dönüş değildi. Türkiye halkı bu oyuna gelmeyecek kadar bilinçlenmişti. Bu bir geçiş dönemiydi. Bugün de bu geçiş döneminin içindeyiz. Bu dönem tipik burjuva demokrasisi olarak da nitelendirilemez. Filipin demokrasiciliği denen parlamenter görünüşlü anti-demokratik düzenin birinci şartı, işbirlikçi sermayenin parlamenter alanda baş temsilcisi durumunda olan partinin şartlandırılmış olan seçmen yığınlarının desteğini sağlayabilmesi ve seçim kazanarak iktidar olmasıdır.

Bugün Türkiye'de böyle bir durum yoktur. AP en güçlü parti olmaktan çıkmıştır. 1960'lardaki bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerinden ve arkasından gelen açık faşizm deneyiminden bilinçlenmiş olarak çıkan halk yığınları, bir yandan işbirlikçi sermayenin ana partisine, seçimle iktidar olma olanağını tanımazken öte yandan kırk yıllık CHP'yi, kendi anlayışına uygun bir sol çizgiyi benimsemeye zorlamıştır. Onun için geriye, 1950'lere, 60'lara dönüş yoktur. Ya ileri gideceğiz, demokrasi doğrultusunda yol alacağız, ya bir kez daha açık faşizmin karanlıklarına sürükleneceğiz.

İşçi sınıfının bağımsız politikasını uygulayan bilimsel sosyalist parti her çağdaş toplumda bir zorunluluktur. Ama özellikle içinde bulunduğumuz bu geçiş döneminde daha da büyük bir zorunluluktur. İşte bu zorunluluğun bilinciyledir ki biz bundan üç yıl önce Türkiye Emekçi Partisini kurduk. Siyasal affın Anayasa Mahkemesi tarafından yasallaştırılmasıyla par-

ti kurma, siyasal bir partide çalışma olanağı 1946'dan bu yana ilk kez biz "eskilere" tanınmıştı. Bu olanağı kullanmak bir görevdi. Demokratik hak ve özgürlükler ne kadar sınırlı olursa olsun işçi sınıfının davasını bir parti çatısı altında savunmakla yükümlüydük.

Toplumumuza özgü birçok etkenlerin biraraya gelmesi sonucu Türkiye solu bölünmüştü. Solda bölünmüşlük bir gerçektir. Emperyalizm ve işbirlikçileri bu bölünmüşlüğü sürdürmek, daha da derinleştirmek için türlü tertipler içindeydi. Proleter devrimcilerine düşen, bu tertipleri boşa çıkarmak ve Türkiye solu içinde sağlam ne varsa onu bilimsel sosyalizmin temel ilkeleri altında birleştirmekti.

Türkiye gibi, düzeni, tarımsal yanı ağır basan bağımlı kapitalizm olan bir ülkede, küçük-burjuva katmanların ağır bastığı bir ülkede, işçi sınıfının henüz genç olduğu, sınıf mücadelesi tecrübelerinin görece sınırlı olduğu bir ülkede, son çeyrek yüzyılın görece hızlı ama dışa bağımlı kapitalist gelişmesi sonucu sayısı dört katına yükselen işçi sınıfı saflarında küçük-burjuvaziden gelme yeni işçileşmiş unsurların kalabalık olduğu ve bunların henüz geniş ölçüde küçük-burjuva bilinci taşıdığı bir ülkede, demokratik güçlerin açık faşizmin darbeleri altından henüz yeni çıktığı, 12 Mart yenilgisinin etkilerinin sürdüğü bir ülkede solun bir ölçüde bölünmesi, hem sağ hem sol sapma niteliğinde görüşlerin solda bir süre geçer akçe olması kaçınılmazdır. Dünya devrimci işçi hareketinin ideolojik bakımdan bugünkü bölünmüş görünümünün ve bunun Türkiye'ye yansımalarının burada bir etken olduğunu da belirtelim.

Bu koşullarda bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu bilen hareketin, sınırlı demokratik olanaklardan ya-

rarlanıp bir parti olarak ortaya çıkarken bu gerçeği gözönünde tutması şarttır. Solun sağlam unsurları arasında birliği gerçekleştirmeyi başta gelen görev sayması ve olup bittiler yaratmaya kalkışmaması şarttır. İşte bu düşüncelerle biz TEP'i kurma çalışmalarına girerken tekelci tutuma düşmekten, olup bittiler yaratmaktan titizlikle kaçındık. Bizim dışımızdaki sol çevrelerle diyalog kurduk. Olanca içtenliğimizle parti kurma görevini birlikte omuzlama önerisinde bulduk. Bu sol çevrelere el uzatmamız güçsüzlüğümüzden değildi. Bu davranışımız, tam tersine, kendimize güvenden ileri geliyordu. Biz, kurulacak olan parti, eğer işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün bilimsel sosyalist partisi olacak ise, orada herkesin layık olduğu yeri alacağını biliyorduk.

Temas ettiğimiz sol çevreler genellikle dar grupçu zihniyetin dışına çıkamadılar. Kendine güvenden gelme birleştirici davranışı gösteremediler. Bu çevreler halâ faşist cephenin bize karşı kasıtlı olarak sürdürdüğü ve 12 Mart açık faşizmi döneminde yoğunlaştırdığı karalama kampanyasının etkisinden kendilerini kurtaramamıştı. Bu kampanya, kurulu düzenin savunucusu olmakla birlikte demokrasiye sahip çıktığını ilân eden ve faşist cephenin karşısında yer alan CHP'nin bazı unsurlarının katılmasıyla bugün de sürdürülüyor. Ama en önemlisi kendisini "sol" sayan bazı çevrelerin de bu karalama kampanyasını kendi grupçu çıkarlarıyla bağdaştırmasıdır.

Solda birçok parti yerine, her havadan çalan partileşmiş partileşmemiş birçok grupların oluşması yerine tüm sosyalist potansiyeli harekete geçirebilecek güçte bir tek bilimsel sosyalist partinin kurulması yolunda çabalarımız sonuç vermeyince, aynı amaç uğruna, bir örgüt çatısı altında mücadele etmek ve işçi

sınıfının devrimci çizgisini savunmak üzere TEP'i kurduk. Ve Türkiye solunun bölünmüşlüğüne karşı mücadelemizi sürdürdük. "Tek sosyalist parti" çağrılarında bulunduk. Partileşmiş ve partileşmemiş sol çevrelerle diyalog sağladık, ortak eylemlerde bulunduk. Sonuç olarak buzlar bir ölçüde eridi, ama Türkiye solunun bölünmüşlüğü bugün de sürüyor.

Artık iyice anlaşılmıştır ki, Türkiye solunun sağlam unsurlarının bir tek siyasal örgüt çatısı altında ve bilimsel sosyalizmin temel ilkeleri üzerinde birleşmesi, TEP'in güçlenmesinden geçer. TEP'in bilimsel sosyalist çizgisinin, bağımsız ve yaratıcı tutumunun egemen kılınmasından geçer. Bundan ötürü bu aşamada solda birlik isteyen, muazzam bir güç olan sosyalist potansiyeli devrim doğrultusunda seferber edebilecek güçte bir proleter devrimci parti isteyen, TEP'i güçlendirmekle, partimizin işçi ve yoksul köylü safalarında kökler salmasını sağlamakla işe başlamalıdır. Çünkü TEP Türkiye devrimine önderlik edecek olan işçi sınıfı partisinin bel kemiğini oluşturacaktır.

2. ULUSLARARASI DURUM

Arkadaşlar,

İçinde yaşadığımız bu çağ, insanlığın büyük çoğunluğunu az gelişmişliğin bataklığına sürükleyen, yoksulluğa ve açlığa mahkûm eden emperyalist dünya sistemi için ölüm çanlarının çalmakta olduğu çağdır.

Bir yanda sosyalizm yolunu tutmuş olan ülkeler toplumsal yaşamın tüm alanlarında hızla ilerliyorlar. Emperyalizmin sömürdüğü ve ezdiği halkların vermekte oldukları kurtuluş savaşları zaferlerle sonuçlanıyor. Öte yandan sömürü alanı gittikçe daralan emperya-

lizm bunalımlardan bunalımlara sürükleniyor. Bütün bunlar, geleceğin sosyalizmin olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu yüzyılın başlarında tüm dünya emperyalizmin sömürü alanıydı. Sosyalizm yalnız kitaplardaydı. Burjuva ideologları onun yalnızca boş bir hayal olduğunu iddia ederlerdi. Gün geldi dünyada bir Büyük Ekim Devrimi oldu. Emperyalizm zinciri en zayıf halkasından parçalandı. Dünyanın altıda birinde insanın insan tarafından sömürülmesine dayanan düzen yıkıldı. İlk sosyalist ülke, Sovyetler Birliği kuruldu. Sosyalizm artık gerçek olmuştu.

İlk sosyalist ülkenin varlığı kapitalist ülkelerde devrimci işçi hareketini hızlandırırken, sömürülen ülkelerin yurtseverleri için, bu arada Türkiye yurtseverleri için de güçlü bir esin kaynağı oldu. Sosyalist ülke sömürülen ve ezilen ulusların, kurtuluş savaşlarında desteği idi. Bizim ilk kurtuluş savaşımız bu destekten yararlanmış ve dünyada meydana gelen yeni güçler dengesi koşullarında zafere ulaşmıştır.

İki dünya savaşı arası dönemde kapitalist dünya tarihinin en büyük bunalımlarını yaşarken Sovyetler Birliği sosyalist kuruluşa girişti ve tarihsel ölçülerle çok kısa bir zaman içinde güçlü bir sanayi ülkesi durumuna yükseldi. Bu olgu, tüm dünya halklarına geri bir tarım ülkesinin sosyalizm yolundan nasıl kısa bir süre içinde kalkınabileceğini ve en güçlü emperyalist devletlerle başedebilecek güce ulaşabileceğini gösteriyordu. Dünya halkları tarihin bu dersini kavramakta gecikmediler.

Bugün insanlığın üçte biri sosyalizm bayrağı altında yaşıyor. Bu mutlu sonucu yaratan Büyük Ekim Devriminin ve Sovyetler ülkesinde sosyalist kuruluşun zaferi yanında İkinci Dünya Savaşında dünya ge-

riciliğinin başlıca kaleleri olan Nazi Almanya'nın, faşist İtalya'nın ve emperyalist Japonya'nın yenilgisidir. İkinci Dünya Savaşının en büyük çatışmaları Doğu cephesinde yer aldı. Savaş boyunca en büyük yükü Sovyetler Birliği taşıdı. Sovyet orduları Doğu cephesinde dört yıl boyunca ortalama ikiyüz elli Alman tümeniyle savaştı. Bu, 1944'te ikinci cephenin açılmasından sonra Batı cephesinde ortalama elli Alman tümeniyle sekiz ay savaşmış olan Batı müttefiklerinin savaştaki yük payıyla kıyaslanmalıdır. Nazi Almanya ve müttefiklerine karşı elde edilen zafer, bir yönüyle, sosyalist sistemin kapitalist sisteme karşı zaferiydi. Bu zaferin tüm insanlık için olumlu sonuçları olmuştur. Savaş sonunda Avrupa'nın yarısı sosyalist kampa yerini aldı. Bunu Çin devriminin zaferi izledi. Kore ve Vietnam halkları çetin mücadeleler sonucu ülkelere büyük bir kesimini emperyalist işgalden kurtardılar. Ve sonunda Vietnam halkı tarihin kaydettiği en kanlı bir ulusal kurtuluş savaşında ABD emperyalistlerini dize getirdi ve halk iktidarı tüm Vietnam topraklarında gerçekleşti. Kamboçya ve Laos halkları da ulusal kurtuluşlarına kavuştular. Kore halkının ülkesinin güneyini ABD emperyalistlerinin işgalinden kurtarması da yakındır.

Dünyanın bir başka noktasında, Küba'da, ABD'nin burnunun dibinde devrimin zafere ulaşması, Amerikan emperyalizminin kendi arka bahçesinde bile güvenlik içinde olmadığını kanıtlıyordu.

Bugün dünya devriminin nabızı Afrika kıtasında atmaktadır. Düne kadar emperyalizmin tarihsel gelişmelerini durdurduğu halklar uyanmışlardır. Angola'da, Mozambik'te, Gine-Bissau'da, kurtuluş savaşları zaferle sonuçlandı. Namibia, Zimbabve ve Güney Af-

rika'da ırkçı faşist yönetime karşı kurtuluş hareketi artık yığmsal nitelik kazanmıştır. Bu ülkeler halklarının en yakın bir gelecekte emperyalist ve ırkçı boyunduruktan kurtulmaları tarihsel zorunluluktur. Etiyopya'da bugün devrim ateşi yığınları sarmış bulunuyor.

Eylem halinde enternasyonalizmin en güzel örneğini Afrika kıtasında görüyoruz. Kübalı gönüllüler Okyanus'u aşarak geldiler, emperyalizme ve Güney Afrika ırkçı faşistlerine karşı MPLA halkçı yönetimi altındaki Angola'nın bağımsızlığı uğruna Angola'lı kardeşleri ile omuz omuza savaştılar ve ortak düşmanın yenilmesine katkıda bulundular. Kıtanın kuzeyinde en kanlı bir kurtuluş savaşı sonunda Fransız emperyalistlerini yurdundan kovarı Cezayir halkı ve bu halkın başa geçirdiği iktidar anti-emperyalist dünya cephesinin önemli bir unsurudur. Libya da aynı cephede yerini almıştır. İspanyol Sahrasında Polisario örgütünün vermekte olduğu kurtuluş savaşı Afrika'nın bu kesiminde emperyalizm ile ittifak durumunda olan Fas gibi Arap gericiliğinin temsilcisi halk düşmanı iktidarların istilâ planlarını başarısızlığa uğratmaktadır.

Evet, dünya devriminin nabızı Afrika kıtasında atıyor. Ve bugün burjuva bilim adamları bile, 19. ve 20. yüzyıllar nasıl kapitalist Batı'nın yüzyılları olduysa, 21. yüzyılın Afrika'nın yüzyılı olabileceği görüşünü ileri sürüyorlar. Tarihsel akışın yönü bu görüşü doğrular gibidir. 21. yüzyıl Afrika yüzyılı olabilir. Şu farkla ki, 19. ve 20. yüzyıllar dünyası Batı'nın sömürgeci ve emperyalist devletlerinin sömürü ve baskısı altına giren dünya, ezen ve ezilen uluslar dünyasıydı. 21. yüzyılın dünyası kardeş halkların eşitlik ve özgürlük içinde yaşadığı bir sosyalizm dünyası olacaktır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu Orta-Doğu bölgesinde de bağımsızlık ve demokrasi güçleri her geçen gün daha ağır basmaktadır. FKÖ önderliğinde emperyalizme, siyonizme ve Arap gericiliğine karşı savaşılan Filistin halkının davasının haklı olduğu, bu halk kendi vatan toprağına kavuşmadıkça Orta-Doğu'da barışın olanaksız olduğu gerçeğı artık en tutucu çevrelerce bile teslim ediliyor. En ters koşullarda en çetin ve çok yönlü bir mücadeledir Filistin halkının mücadelesi. Ve bu devrim dünya devriminin ayrılmaz bir parçasıdır. Onun için de yenilmezdir. Nasıl ki özünde Arap ulusal davasını düşmana satmaktan başka bir şey olmayan ABD tezgâhı Sedat-Begin barış müzakerelerinin fiyaskoyla sonuçlanması da kaçınılmaz bir şeyse.

Burada son MC iktidarının, tüm ilerici dünya kamu oyuna ve özellikle ulusal Arap rejimlerine meydan okurcasına, Sedat'ın Arap ulusal davasına ihanet etmiş bir emperyalist kuklası olarak tecrit edildiğı bir anda, onunla dayanışma gösterilerinde bulunmasının ve bu yolda Dışişleri Bakanı Çağlayangil'i Kahire'ye göndermesinin Türkiye halkı ile Arap halkları arasındaki kardeşlik ve dayanışmayı bile bile baltalamak olduğuna, bu konuda da MC iktidarının emperyalizm ve siyonizm ile birlik olduğunu bir kez daha kanıtladığına dikkati çekmeden geçmeyelim.

Filistin halkı ile dayanışma, bağımsızlık ve demokrasi uğruna savaşılan tüm halklarla dayanışma gibi, sosyalist dünya ile dayanışma gibi, Türkiye emekçi halkının çıkarlarının emrettiğı bir tutumdur. Bu dayanışma Türkiye yurtseverliğinin gereğidir.

Son yıllarda Avrupa'da da demokrasi güçleri başarılar kaydetti. Halkın demokrasi uğruna mücadeleleri sonucu Portekiz'de ve İspanya'da on yıllar boyu

süren faşizm yenilgiye uğratıldı ve emekçiler bu ülkelerde siyasal haklarını geniş ölçüde elde ettiler. Yunanistan'da, Kıbrıs'a Türk çıkartması sonucu, ihaneti belgelenen Yunan cuntası devrildi.

Arkadaşlar, Kıbrıs sorunu bugün gündemdedir. TEP'in Kıbrıs sorunu ile ilgili tutumu açıktır: Yunanistan da Türkiye de emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen ülkelerdir, iki ülke halkı arasında barışçıl yollarla çözümlenemeyecek herhangi bir çelişki olamaz. Emperyalizmin, özellikle ABD emperyalizminin, üsleriyle, 6. filosuyla birlikte Doğu Akdeniz'den kovulması, Ege denizinin bir barış ve kardeşlik gölü haline getirilmesi her iki ülke halkının çıkarlarının gereğidir. Ege'de kıt'a sahanlığı sorunu, emperyalist tekellerin, petrol şirketlerinin burnu işe sokulmazsa hem Türkiye'nin hem Yunanistan'ın çıkarlarına uygun biçimde çözümlenebilir. Kıbrıs için de durum aynıdır. Biz Ada'daki İngiliz üslerinin, Amerikan tesislerinin sökülmesini, Türk ve Yunan askerî birlikleri dahil tüm yabancı kuvvetlerin Ada'yı terk etmesini ve emperyalistlerin, işbirlikçilerin ektiği düşmanlık tohumları temizlenerek Türk'ün de Rum'un da eşit ve özgür iki kardeş halkın bireyleri olarak yaşayabilecekleri bağımsız ve demokratik bir federatif Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasını istiyoruz. Biz Ada'da EOKA'cısından, Denktaş'ın emrinde bulundurduğu yerli ya da Türkiye'den getirilmiş MHP'li fedailere kadar her türlü faşist örgütlenmelerin temizlenmesini istiyoruz. Türkiye halkının gerçek çıkarları Yunan halkı ile kardeşçe ilişkilerin kurulmasını ve Kıbrıs'da da böyle demokratik bir çözümü emreder.

Arkadaşlar, emperyalizmin gerilemekte olduğunu, sömürü alanının gün geçtikçe daraldığını belirttik. Oy-

sa emperyalist dünyanın gerçek hâkimi olan emperyalist tekellerin, çokuluslu şirketlerin kârları durmadan artıyor. Bunu, emperyalizm, sömürsünü yoğunlaştırmakla sağlamaktadır. Birbirini izleyen yenilgileri emperyalist metropolleri sürekli olarak bunalımlara sürüklemiştir. Bu bunalımlar, üretimin sınırlanması, küçük ve orta işletmelerin iflâsı, işsizliğin gittikçe artması, ekonomik büyüme hızının düşmesi, ekonominin askerileştirilmesi, para değerinde emekçilere zarar veren dalgalanmalar, bununla ilgili büyük spekülasyonlar biçiminde tezahür ediyor. Bu bunalımlar yeni biçimlere bürünüyor ve eski devalar kâr etmez oluyor. Ama bunalımdan kurtulmak için uygulanan eski devalar ile yeni devaların bir ortak yanı var. Amaç, hep, bunalımın yükünü emekçilere, özellikle sömürülen ülkeler emekçi halkının omuzlarına yıkmaktır.

Bunu sağlamak için de dünya piyasasına hükmeden emperyalistler sömürülen ülkelerin ürettikleri ihraç mallarının fiyatlarını alabildiğine düşürmekte, metropollerin ürettikleri sanayi ürünlerinin fiyatlarını alabildiğine artırmaktadırlar. Son dört yıl içinde, petrol ihraç etmeyen sömürülen ülkelerin yıllık ödemeler dengesi açığı 9 milyardan 40 milyar dolara çıkmıştır. Türkiye'nin üç-buçuk milyar dolarlık dış ticaret açığı bu genel görünüme uygun bir durumdur.

Emperyalist dünyada sürekli bunalımın yükünün özellikle "üçüncü dünya" diye nitelendirilen geri ülkelerin emekçi halkının sırtına yüklenmesi insanlığın bu kesiminde yaygın işsizliğin, yoksulluğun ve açlığın nedenidir. Ezici çoğunluğu "üçüncü dünya" ülkelerinde olmak üzere bugün kapitalist dünyada 300 milyon insan işsizdir. Gene bu ülkelerde yıllık geliri 50 dolar-dan az olan 460 milyon insan var. Bu ülkelerde doğan çocukların yarısı 7 yaşına gelmeden ölüyor.

Bu dehşet verici sömürüye aynı yoğunlukta faşist baskılar eşlik etmektedir. Arjantin'den Endonezya'ya kadar, Şili'den Tayland'a, Pakistan'a kadar nerede emperyalizm (özellikle ABD emperyalizmi) egemen ise, orada en kanlı bir faşist dikta, satılmış operet generalleri tarafından sürdürülmektedir. Bu faşist baskı rejimlerinin emekçi halk için ne anlam taşıdığını anlamak için bir tek Uruguay örneğine bakmak yeter. 1973'de bu ülkede CIA güdümünde bir faşist darbe yapıldı. Son dört yıl içinde Uruguay parasının değeri tam 50 kez düşürüldü. Hayat pahalılığı altı kat arttı. Ama ücretler 1971 yılına kıyasla %35 oranında geriledi. ABD emperyalizminin desteğiyle ayakta duran öteki faşist dikta düzenlerinde durum uzun boylu farklı değildir.

Bugün Türkiye'de CIA devşirmesi kontr-gerilla elebaşları AP parlamenterleri kisvesine büründükten sonra, yedeklerine Demirel'leri de alarak, halkımızı Şili tipi bir faşist darbe ile tehdit ediyorlar. Şili örneği, Uruguay örneği, böyle bir darbenin işçi sınıfımıza, emekçi halkımıza ne getireceğini açıkça gösteriyor.

Arkadaşlar, emperyalizmin, (özellikle ABD emperyalizminin) sömürü ve tahakkümünü sürdürebilmek için artık en kanlı faşist yöntemlere başvurmak zorunda kalışı bu sistemin gücünün değil güçsüzlüğünün kanıtıdır. Tarihin ölüme mahkûm ettiği sınıflar, varlıklarını bir an daha sürdürebilmek için, hep, halka karşı kanlı terörlere giriştiler. Ama bu onları kaçınılmaz sondan kurtaramadı. Kışkırttığı savaşlar, tezgâhladığı faşist darbeler, döktürdüğü kanlar da emperyalizmi kaçınılmaz sondan kurtaramayacaktır.

3. SÖMÜRÜLEN ÜLKE: TÜRKİYE NİÇİN MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM?

Yurdumuz Türkiye, emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen bir ülkedir. Türkiye'nin iktisadi düzeni, feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzendir. Türkiye emperyalizmin sömürdüğü öteki gelişmemiş ülkelerle kader birliği durumundadır. Ve ülkemizin doğal yeri, bu durumdan kurtulmak için savaşmakta olan ülkeler safıdır.

Türkiye, tipik sömürülen ülkenin belli başlı özelliklerini taşır. Daha 19. yüzyılda Batının güçlü sömürgeci devletlerinin Türkiye'ye zorla kabul ettirdikleri işbölümü, Cumhuriyetin ilk yıllarında tutarsız ve ürkek bir direnme dönemine karşın süregelmiştir. Bu işbölümü Türkiye'yi emperyalist tekellerin dayattığı düşük fiyatlarla tarım ürünleri ve hammadde ihracatçısı durumunda kalmaya ve gelişmiş kapitalist ülkelerin sanayi ürünlerini en elverişsiz koşullarla satın almaya mahkûm etmektedir. Bu işbölümü gerçek sanayileşmeyi engelliyor, ülkemizin tarım ülkesi durumunu sürdürüyor ve emperyalist tekellere bağımlılığı, Türkiye'nin sömürülen ülke durumunu perçinliyor. Bu işbölümü sonucu, Türkiye, tarihinde hiç bir zaman gerçek kapitalist kalkınma, gerçek sanayileşme sürecine girememiştir. Son çeyrek yüzyıl içinde görülen kapitalist hareketlilik, yurdumuzun zenginliklerini tüketen ham cevher çıkarımı, tarıma dayanan besin maddeleri üretimi, montaj sanayii gibi bağımlılığı katmerli kılan bir kapitalist gelişme sonucudur. Bu sahte sınaî gelişme Türkiye'de gerçek ekonomik kalkınmayı baltalamaktadır.

Türkiye'nin bugünkü dış ticaret yapısı bunu ka-

nıtlar: Geçen yıl ithalâtımız 5 milyar 700 milyon dolardı. İhracatımız yalnızca bir milyar 700 milyon dolar. Yani 4 milyar dolar açık. Buna büyük kesiminin vadesi gelmiş ve geçmiş 10 milyar dolar borcu ekleyin. İflâs görüntüsü tamamlanır.

Türkiye'nin ihracatında tarım ve hayvancılık ürünleri %56 gibi önemli bir yer almaktadır. Bu ürünler genellikle hammadde olarak ihraç edilir. Bunun yanında madencilik ürünlerinin ihracattaki payı %7, besin maddeleri gibi tarıma dayalı sanayi ürünlerinin payı %10'dur. Sanayi ürünü olarak gösterilen kalemler toplam ihracatın ancak %1,5'unu oluşturmaktadırlar. Üstelik bu kalemler kimi durumda %90'a varan kesimi önceden ithal edilmiş bulunan montaj sanayii ürünleridir.

İthalâta gelince: 1975 yılında iş makineleri, motorlar gibi yatırım malları toplam ithalâtımızın %45'ini oluşturuyor. Sun'i gübre gibi tarımda tüketilen ürünlerin ithalâttaki payı %9, sanayide kullanılan ara mallarınki %26,5'dur. Petrol ithali, tüm ihracattan elde edilen dövizin tümünü silip süpürmektedir. %10 da diğer tüketim mallarına ayrılmıştır.

Bu dış ticaret yapısı Türkiye'nin üretim yapısını da yansıtmaktadır. Bugün Türkiye'de toplam üretimin aslan payını (%47) tüketim malları oluşturmaktadır. Yatırım malları üretimi oranı yalnızca %14 dolaylarındadır. Oysa bu yapı gelişmiş kapitalist ülkelerde tam tersinedir. Bu ülkelerin toplam üretimleri içinde sermaye mallar üretimi %45-60 dolaylarındadır. Ara malların payı ise %35-40'dır.

Elbette ki böyle bir işbölümünün kaçınılmaz sonucu uçurumlaşan bir dış ticaret açığı olacaktır.

ABD emperyalistleri ve Batı Avrupalı ortakları,

işbirlikçi kapitalistlerin aracılığıyla Türkiye'yi soktukları dar boğazlardan sözde kurtarmak için bu ülkeye "dış yardım" dedikleri şeyi sunmaktadırlar. İMF denen Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası gibi kuruluşlar bunun içindir. Bu "dış yardım" yıllar boyu ülkemizin bağımlı durumunu perçinleyecek biçimde sarfedilmek koşulu ile sunulmuştur. Ve ancak bu amaç hizmet etmiştir. Bugün İMF kanalıyla Türkiye'ye tehditler altında dayatılan koşullar bu amaca yöneliktir. Türkiye'de montaj sanayiinin bacaları dikildikçe ülkemiz emperyalist metropollerden gittikçe daha çok ilkel madde, ara mal, yedek parça ithal etmek zorunda bırakılmıştır. Emperyalist tekeller bu kısır döngüye sokulan bir ülkenin belini doğrultmasına olanak bulunmadığını, kurulan dışa bağımlı ve tüketime yönelik sanayiin dünya pazarında kendilerine karşı bir rekabet tehlikesi yaratmayacağını, ülke içinde de emperyalist sömürüye engel oluşturmayacağını, tersine bu sömürüyü yoğunlaştıracağını pek iyi bilirler. Zaten Türkiye gibi ülkelere ihraç ettikleri teknoloji eskimiş, terkedilmiş olan ya da terkedilmekte olan teknolojidir. Ve bu geri teknoloji böyle bir rekabet olanağını ortadan kaldırmaktadır. Vatan satıcıları yurdumuzu böyle bir çıkmaza sürüklemişlerdir.

Türkiye'nin durumu batağa düşmüş olan ve her debelendiğinde daha derine giden adamın durumu gibidir. Ve Türkiye emperyalist dünya sistemi içinde kaldıkça bataktan kurtuluş yoktur.

Türkiye'nin feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzeni, bu ülkede emperyalizmin işbirlikçisi sermaye egemenliğinin ve işbirlikçi kapitalistler sınıfının ülkenin tarımsal bölgelerindeki kapitalizm öncesi unsurlarla emekçi halka karşı kurmuş olduğu ittifa-

kın sonucudur. Bağımlı kapitalizm öte yandan bu asalak sınıfların güç kaynağı olmaktadır. İşbirlikçi sermaye ve feodal mütegalibe, egemenliğini ancak Türkiye'nin bağımlı, sömürülen ülke durumu sürdürükçe koruyabilir. Onun için bu asalak işbirlikçi sınıflar siyasal demokrasiye olduğu kadar ulusal bağımsızlığa da karşıdırlar. Toplumdaki ulusal demokratik güçleri ezmek sindirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Bu egemenliğe son verilmedikçe Türkiye'nin sömürülen, bağımlı ülke durumuna son verilemez, bağımsız ve demokratik Türkiye gerçekleştirilemez, gerçek sanayileşme, gerçek iktisadî kalkınma yolu tutulamaz.

Emperyalist dünyada uluslararası planda hüküm süren sömürü ve baskının, sistem içindeki tek tek her ülkede yansımaları bulması kaçınılmazdır. Özellikle çifte sömürüye uğrayan bağımlı ülkelerde emekçi halk yığınları için sömürünün, yoksulluğun, adaletsizliğin en derini, kuraldır. Türkiye bunun bir örneğidir. Ülkemizde emekçiler için sömürü, yoksulluk, adaletsizlik dayanılmaz dereceye varmıştır.

43 milyon nüfuslu Türkiye'de millî gelir utanılacak bir adaletsizlikle dağıtılmaktadır. Türkiye'de yıllık geliri sıfırdan onbin (10.000) TL'ye kadar olan aileler, 6,5 milyon olan toplam aileler sayısının %30'u olmasına karşın, millî gelirin ancak %6'sını alabilmektedir. Yani yaklaşık olarak nüfusun %40'ına millî gelirden düşen pay, yalnızca %6'dır. Yoksul ailelerin beş kişiden oluştuğunu varsayarsak, bu kesimin üst sınırında bulunan bir ailede kişi başına düşen yıllık gelirin 2.000 TL olduğunu görürüz ki, bu sayı yarı-açlık düzeyini ifade eder. *Yani Türkiye nüfusunun %40'ı aç ya da yarı-açtır.* Yıllık geliri sıfırdan 25.000 TL'ye kadar olan aileler ise toplam 6,5 milyon hanenin 4,7 milyondur, yani %72,5. Bu %72,5, millî gelirin ancak %35'-

ini alabilmektedir. Buna karşılık 6,5 milyon hane içinde 39 bin hane, yani toplam ailelerin binde altısının yıllık geliri 200.000 TL'den yukarıdır. Bu binde altı (yaklaşık olarak yüzde yarım) millî gelirin %10,2'sini almaktadır.

Gelir dağılımındaki bu adaletsizlik, ücret gelirleriyle, kâr, faiz, rant ile geçinen varlıklı sınıfların gelirleri karşılaştırıldığında daha da açık olarak görülür. Emeginden başka satacak bir şeyi olmayan ücretliler ile emekçi sınıf niteliği taşıyan küçük üreticiler, toplam 6,5 milyon hanenin %86'sını oluşturmaktadırlar. Bu %86'nın millî gelirden aldıkları pay ancak %50 dolayındadır. Oysa sermaye ve serbest meslek sahiplerinin toplam haneler içinde payı %11 olduğu halde, bunlar ulusal gelirden %40'ın üzerinde pay alabilmektedirler. Bu ölçüde bir dengesizlik, Türkiye'nin gelişme düzeyinde olup, meslekî örgütlenme ve kooperatifleşme bakımından daha ileri durumda olan öteki ülkelerin herhangi birinde yoktur.

Türkiye'de bugün bölgelerarası eşitsizlik gözönünde tutulmadan, millî gelir ve hizmetler dağılımındaki adaletsizliğin boyutları kavranamaz. Kendisi sömürülen, az gelişmiş bir ülke olan Türkiye'nin doğusu ilkel bir mahrumiyet bölgesidir. Doğu Anadolu yalnızca feodal ilişkilerin en yoğun olduğu bölge olmakla kalmıyor. Emperyalizm ve işbirlikçileri burada egemen durumda olan müttefikleri feodal mütegalibe ile birlikte bu bölge halkını, kendi kültürüne sahip çıkma hakkı dahil, en ilkel haklardan yoksun tutmaktadır.

Gelir dağılımındaki bu durum, mevcut üretim araçlarındaki mülkiyet durumunun bir yansımasıdır. Tarihinde bir toprak reformu görmemiş olan Türkiye'de toprak dağılımı, gelir dağılımı ile kıyaslanabilecek bir

adaletsizlik göstermektedir:

Tarımsal bölgelerdeki nüfusun %18'inin hiç toprağı yoktur. Sıfır ile 50 dönüm toprağa sahip bulunan küçük üreticiler toplam tarım nüfusunun %64'ü olduğu halde, bunların sahip buldukları toprak tarıma elverişli toprakların sadece %34'üdür. Buna karşılık, 1.000 dönümden fazla toprağı olanlar toplam tarım nüfusunun yüzde biri olduğu halde bu yüzde bir ekilebilir toprakların %30'una yakın bir kesimini elinde bulundurmaktadır.

Türkiye'de kredi durumu da yürekler acısıdır. Toplam banka kredilerinin %66'sı ticarete, %23'ü tarıma, %3'ü sanayiye ve %2'si de küçük esnaf faaliyetlerine gitmektedir.

Ticaret kredileri, orta vadeli sanayi kredilerini de bir ölçüde içermekle birlikte, burada doğrudan doğruya sanayiye ayrılan %3 oran ile %66'ya varan ticaret kredilerinin karşılaştırılması, Türkiye'de kredi kurumlarının aracı tüccar hesabına çalıştırıldığını kanıtlar. Bu sayılar ayrıca burjuva iktidarların sanayileşme, kalkınma iddialarının ne kadar boş olduğunu da gösterir. Küçük esnaf ve zanaatçıya ayrılan %2 oranında kredinin de, bunun 33 katı olan ticarî kredilerle kıyaslanması, bu ülkede bankacılığın öncelikle büyük tüccarın hizmetinde olduğunu gözler önüne sermektedir.

Tarım kredilerinin dağılımı da toprak dağılımındaki adaletsizliğe uygundur: 1975 yılında 11,5 milyar TL tarım kredisi verilmiştir. Bunun yarım milyar kadari devletçe yapılan karşılıksız hibelerdir. Bu 11,5 milyarlık kredinin yalnızca %3'ü kredi alanların toplam sayısının %89'una verilmiştir. Kredi alanların %11'i de (7.725 kişi) dağıtılan toplam kredinin %97'sini almıştır. Yani 65.665 köylüye yarım milyar lira kredi verilirken 7.725 toprak ağasına ya da tarım kapitalistine yaklaşık

onbir milyar kredi verilmiştir. Bu sayılar, Türkiye'nin iktisadî politikasını saptayanların, kimlerin hizmetinde olduklarını en ufak bir kuşkuyla yer bırakmayacak açıklıkla göstermektedir. Bu sayılar ayrıca toprak dağılımındaki kutuplaşmaya, yani toprağın, geniş köylü yığınlarının mülksüzleştirilmesi pahasına belli ellerde toplanması olgusuna denk düşmektedir. Güdülen kredi politikası bu kutuplaşmaya yardımcı olmaktadır.

Tüm değerlerin yaratıcısı, yurdumuzun varlığının güvencesi Türkiye işçilerini, köylülerini, tüm emekçilerini açlık ve yoksulluğa sürükleyen bağımlı kapitalizm düzeni, üreticileri büyük çoğunluğuyla meslekî örgütlenme haklarından, sosyal güvenlik, insanca yaşayabileceği bir konuttan, en ilkel sağlık hizmetlerinden hatta sudan bile yoksun tutuyor. Yirminci yüzyılın bu son çeyreğinde halkımızın yarıya yakın bir kesimi okur yazar değildir. Sömürge durumundan çıkarak siyasal bağımsızlığına kavuşmuş birçok Afrika ve Asya ülkesi bu bakımdan Türkiye'den daha iyi durumdadır.

Kapitalist düzenin vazgeçilmez unsuru olan yedek işgücü ordusu yani işsizler bugün Türkiye'de 3 milyona varıyor. Yalnızca bu işsizlik oranı bile Türkiye'de bağımlı kapitalizmin iktisadî bunalımın batağına battığını kanıtlamaya yeter. Ülkemizde geniş boyutlara varan işsizlik bir milyona yakın emekçiyi Batı Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerine göçe sürüklemiştir. Batılı kapitalistler bu işçilerimizi iliğine kadar sömürmektedirler. Bu amaçla saniyeleri hesaplayan gelişmiş sömürü yöntemleri uyguluyorlar. Bu işçiler sahipsizdir. Gerici iktidarlar onları "eti de senin kemiği de, yeter ki bize döviz yollasınlar" diyerek emperyalist tekellere teslim etmişlerdir. Buldukları ülkelerin yerli işçileri ile sözde eşit koşullarda çalıştırıldıkları

iddia edilmektedir. Bu bir aldatmacadır. Yerlilerin yapmadığı en ağır, en pis işlere onlar koşuyorlar. Ço-
luk çocuklarıyla birlikte batının tüketim toplumunun
yozlaştırıcı etkilerine terkedilmişlerdir. Ulusal kültür-
lerine sahip çıkmaları ancak kendi gayretleriyle.

Türkiye halkının mutluluğu tadacağı düzen elbet-
te ki, sosyalist düzendir. İnsanın insan tarafından sö-
mürülmesine son veren, emeği gerçekten en yüce de-
ğer sayan, Türkiye'nin iktisadî, toplumsal, kültürel ve
diğer alanlarda engelsiz açıhp serpilmesini sağlayacak
olan düzen.

Ama sosyalizme varabilmek için daha aşacak çok
yolumuz var. Sosyalist kuruluş aşamasına varabilmek
için ilk önce emperyalizmi (başta A.B.D. emperyalizmi-
ni) tekelleriyle, Nato üsleriyle, askerleri, uzmanlarıyla,
CIA'sıyla, AİD'siyle, IMF'siyle kapı dışarı etmek
zorundayız. Türkiye'nin bağımlı durumundan kaynak-
lanan emperyalizmin desteğindeki faşist, tüm anti-de-
mokratik güçleri etkisiz kılmak, Türkiye'de işçi sınıfı-
nın demokratik öncülüğünde tüm ulusal ve demokratik
güçlerin egemenliğini, gerçek demokrasiyi kurmak zo-
rundayız. Bunu başaracak olan devrim Millî Demokra-
tik Devrimdir. Bugün nalıncı keseri hep işbirlikçi ka-
pitalistten, ağadan yana kesiyor. Millî Demokratik Dev-
rim ile bu ülkede nalın keseri işçiden, emekçiden yana
kesecektir. Tüm sorunlar, gelir dağılımından eğitime
kadar, sağlıktan konut sorununa kadar emekçinin çı-
karlarının emrettiği biçimde çözümlenecektir.

Bu devrim "Millî"dir, şoven anlamıyla millî değil,
Türkiye'de yaşayan öteki ulusal toplulukların, azınlık-
ların eşit tutulmaması anlamında değil, bu devrim
"Millî"dir, çünkü, çözüme bağladığı çelişki toplumun
tüm ulusal güçleriyle emperyalizm arasındaki çelişki-

dir. Ve bu devrim bağımsızlığı siyasal, iktisadi, kültürel alanda, tüm alanlarda gerçekleştirecek ve bunun için emperyalizmin işbirlikçisi kapitalistlerin ve bunların kırsal bölgelerdeki mütteliklerinin sömürü olanaklarını dolayısıyla siyasal etkinliklerini ortadan kaldıracaktır.

Ve bu devrim "Demokratiktir", çünkü, işbirlikçi kapitalistlerin sahte demokrasisini kaldıracak, emekçi halkın gerçek demokrasisini getirecektir. Feodal ilişkilere son verecek, tüm köylülüğün, ırk, din, dil, mezhep farkı gözetmeksizin tüm Türkiye vatandaşlarının eşitliğini, demokratik hak ve özgürlüklerini sağlayacaktır.

4. NİÇİN TEP?

Arkadaşlar, burada TEP'in bir siyasal örgüt olarak ayırdedici niteliklerini belirtmemiz gereklidir: Bundan üç yıl önce kurucuları, TEP'i kurmak için, dilekçelerini ilgili devlet mercilerine sundular. Yerine getirilen işlemler yasaların emrettikleriydi. Öteki partiler için nasılsa öyle. Bu bakımdan TEP ile yeni kurulan öteki sol partiler arasında bir fark yok. Ama bu yalnızca, görünürde benzerliktir. Özünde TEP ile sosyalizm davasına sahip çıktığını ilân eden öteki partiler arasında önemli farklar var. TEP Türkiye'nin politika sahnesinde yer almış özel nitelikleri olan bir partidir. Başka bir partidir.

Her şeyden önce bu partinin yönetici çekirdeğinin bir kesimini "eski tüfek"ler oluşturuyor. Yani geçmişte tek parti diktası döneminde ve sonra çok partili parlamenter faşizm yıllarında Türkiye emekçileri davasına sahip çıkanlar ve bu yüzden başlarına türlü haller gelenler. Bunlar yarım yüzyılı aşkın bir tarihi olan Türkiye bilimsel sosyalist hareketinin otuz yılının, hat-

ta kırk yılının içinde yer almış kişilerdir. Bu arkadaşlar kişi olarak o tarihin bir parçasıdır. Ama onlar aynı zamanda genç kuşaktan proleter devrimcileriyle birlikte bu tarihin sürdürücüleridir de. Bu arkadaşların TEP saflarına katılmaları doğaldır. Çünkü TEP bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu bilen hareketin mirasçısı ve sürdürücüsüdür. TEP o, 50-60 yıllık tarih içinde sağlam ne varsa onu temsil eder.

Türkiye solunda yer alan öteki partilerin konumu ve tutumu bu bakımdan değişiktir. Örneğin TİP, hem eski TİP hem bugün eski TİP'in iki ayrı parçasını oluşturan SDP ve yeni TİP yöneticileri başından beri sosyalist hareketimizin tarihi ile bağları koparmayı, izledikleri siyasal çizginin bir gereği saydılar. Bu doğaldı, çünkü, parlamentarizmi kayıtsız şartsız benimseyen ve dolayısıyla sağ oportünizme kayan bir siyasal örgütün, Mustafa Suphi'leri, Şefik Hüsnü'leri, Reşat Fuat'ları içeren bir tarihe sahip çıkması olanaksızdı.

TSİP'in konumu ve tutumu da ötekilerden pek farklı değildir. Bu parti, bir yanıyla, 12 mart dönemi açık faşizminin bazı sol çevrelerde yarattığı yılgınlığın ürünüdür. Bu örgütün bu niteliğiyle uzak yakın geçmişi tümüyle inkâr etmesi ve sağ sapma içinde bulunması doğaldır.

VP grubuna gelince: VP de sosyalist hareketimizin tarihine sahip çıkmaktan çok, o tarih içinde ikincil bir yeri olan Dr. Hikmet Kıvılcımlı arkadaşını putlaştırma yolunu tutmuştur. Bunu yapabilmek için, gerçekleri zorladıkları da oluyor.

Evet, TEP'i öteki sol partilerden ayırdeden bir niteliği bu partinin sosyalist hareketin tarihine sahip çıkması, bu tarihi temsil eden proleter devrimcilerini çatısı altında barındırmasıdır.

TEP'in program ve tüzüğünde savunduğu devrim

stratejisi, hareketimizin 1920'lerden beri savunduğu bilimsel sosyalizmin aşamalı devrim tezlerine ve Türkiye toplumundaki sınıf mevzilenmesinin doğru tahliline dayanan stratejidir. Biz bu stratejiyi ve bundan doğan siyasî çizgimizi bugünün koşullarını gözönünde tutarak bir ölçüde geliştirdik, o kadar. Bu sosyalizme yönelik olan ama emperyalizmin sömürü ve tahakkümü altındaki ülkemizde bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine öncelik veren bir stratejidir.

Bizim, emperyalizm, işbirlikçi sermaye, büyük toprak sahipleri ve kırsal bölgelerin tüm mütegalibesinin tecrit edilmesini, tüm ulusal ve demokratik güçlerin birlik ve dayanışmasını savunan stratejimiz, 12 Mart döneminde faşizmin, özellikle Sıkıyönetim Mahkemelerinin boy hedefi oldu. Bu dönemde Sıkıyönetim mahkemelerinin baktığı bellibaşlı davaların iddianame ve gerekçeli hükümlerinde Millî Demokratik Devrim çizgisi yargılanmış ve mahkûm edilmiştir. Yani 12 Mart döneminin açık faşizmi Millî Demokratik Devrim stratejisini mahkûm etmeyi başlıca uğraşlarından biri saymıştır.

Elbette ki, faşizm her türlü ilerici düşünceyi boğmaya çalışır. En soldan ortanın soluna kadar her eğilimi ezmek ister. Ama faşizmin baş tehlike saydığı ve darbelerini üzerinde yoğunlaştırdığı hedefler vardır. 12 Martta bu, siyasal çizgi olarak MDD çizgisi olmuştur. Çünkü faşizm emekçi halkımızın özellikle bizim çizgimiz doğrultusunda bilinçlenmesini, ve örgütlenmesini engellemek istiyordu. THKO davası gibi, Dev-Genç davaları gibi, TÖS davası gibi, Aydınlık Sosyalist Dergi ve Haziran Hareketi davaları gibi Sıkıyönetim Mahkemelerince idam cezaları, en ağır hapis cezalarıyla sonuçlandırılan davaların iddianame ve son hükümlerin-

de yer alan uzun gerekçelerde Millî Demokratik Devrim stratejisini benimsemenin en ağır suç olduğunu kanıtlamaya kalkışmaları raslantı değildir. Yargıtay'ın 1969'da oybirliği ile aldığı kararda Türkiye'de Millî Demokratik Devrimi savunmanın sosyalizm yolunda tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi savunmanın 141 ve 142. maddelerin ihlâli olmadığı, yani suç olmadığı yolundaki hükmünü oybirliğiyle ve açıkça ifade etmiş olmasına karşın açık faşizmin baskı kuvveti niteliğindeki Sıkıyönetim Mahkemelerinin aynı siyasal çizgiyi en ağır cezalara layık suç sayan mahkûmiyet kararları bir raslantı değildir.

Niçin böyle oldu? ABD emperyalizmi ve işbirlikçilerinin tezgâhladıkları 12 Mart açık faşizmi, işbirlikçi sermayenin bu kanlı diktatörlüğü, darbelerini niçin özellikle bizim siyasal çizgimiz üzerinde yoğunlaştırdı? Çünkü, çizgimiz doğrudur. Çünkü, devrimci çizgimizden korkuyorlardı. Çünkü, bizim çizgimiz en geniş devrimci çevreleri emperyalizme, özellikle ABD emperyalizmine karşı, işbirlikçi kapitalistlere ve ağalara karşı etkin devrimci eyleme geçirmişti ve Türkiye'nin devrimci mücadeleler tarihini biz yazar olmuştuk. Elbette ki, taktik ve diğer hatalar, önemli hatalar olmuştur. Ama çizgimizin doğru olduğu kesindir. Türkiye solunda yer alan öteki partilerin durumu bu bakımdan bizimkine benzemez.

İşte biz bambaşka bir parti olduğumuz içindir ki TEP kurulur kurulmaz üzerimize Devlet Güvenlik Mahkemesini saldırttılar. Program ve tüzüğümüzde Türk Ceza Kanununun 141. maddesinin ihlâl edildiği, yani kürtçülüğü ve komünizmi savunduğumuz isnadıyla hakımızda dava açtılar.

Oysa bizim programımız proleter devrimci çizgi-

mizi mevcut yasalara göre en ılımlı bir dil ile ifade etmekteydi. Emperyalizmin böl ve yönet politikasına zemin hazırlanmamasını, hangi ulusal topluluktan olursa olsun tüm Türkiye vatandaşlarının eşit tutulmasını savunuyorduk. Anayasanın ırk, din, dil farkı gözetmeden tüm Türkiye vatandaşları arasında eşitliği emreden 12. maddesi paralelinde istemler ileri sürüyorduk.

Savunduğumuz siyasal çizgi de, içinde bulunduğumuz tarihsel koşullarda bilimsel sosyalizmin emrettiği devrimci çizgi olmakla birlikte, bu devrim işçi sınıfının demokratik önderliği altında köylüsüyle, küçük-burjuva katmanlarıyla tüm ulusal ve demokratik sınıf ve zümrelerin emperyalizme ve işbirlikçi kapitalistler sınıfına ve bu sınıfın taşradaki müttefiki mütegalibeye karşı tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin gerçekleştirilmesini hedef alan bir devrim olduğundan, bu devrime karşı çıkmanın vatana ihanetten başka bir şey olamayacağından, 141. maddede sözü edilen bir tek sınıfın tahakkümünü savunmak olarak değerlendirilemezdi.

Türkiye'de bugün T.C.K.'nın 141. maddesini açığa ihlâl edenler var: Halkımız üzerinde sömürü ve tahakkümünü sürdüren, zaman zaman sınıf diktatörlüğünü en kanlı biçimlere büründüren emperyalizmin işbirlikçisi kapitalistler sınıfını oluşturanlardır bunlar. Biz TEP programında bir tek sınıfın öteki ulusal sınıflar üzerindeki tahakkümünü savunmadık. Bizim savunduğumuz şey işçi sınıfının demokratik öncülüğü altında toplumdaki tüm emekçi sınıf ve zümrelerin devrimci dayanışmasıdır, işbirlikçi gayri-millî sınıflara karşı dayanışma.

DGM'ye açtırılan bu dava TEP'i kapatmayı amaçlıyordu. Program ve tüzüğünde suç işlendiği için kurucu ve yöneticileri ağır hasip cezalarına mahkûm edilen, zindanlara atılan bir partinin fiilen kapatılmış ola-

cağı açıktır. Oysa DGM'lerin dolaylı yoldan da olsa parti kapatma yetkisi yoktur. Bu yetki Anayasa mahkemesininindir. DGM Savcılığı böyle bir kovuşturmayı açmakla savunmakta olduğu kurulu düzenin yasalarını kendisi çiğniyordu. Biz DGM savcısının bu soruşturmayla ilgili sorularına cevap vermeyi reddettik. Ve bizden istenen Parti karar defterlerini teslim etmedik. Bunun üzerine genellikle icra-ıflâs kanununun ihlâli durumlarında uygulanan bir kanun maddesi uyarınca, sanki vermeyi reddettiğimiz defterler bir siyasal parti karar defterleri değil de iflâs etmiş bir şirketin muhasebe defterleri imiş gibi hapsen tazyik yoluna başvurdular ve TEP Genel Başkanını hapsedtiler.

Bir legal parti düşünün ki, program ve tüzüğünde suç işlendiği isnadıyla Sıkıyönetim Mahkemesinin devamı olan bir özel mahkeme tarafından fiilen kapatılmak amacıyla yargılanmaktadır. Bir legal parti düşünün ki genel başkanı bu yüzden zindana atılmıştır. Ve öteki kurucu ve yöneticileri de her an aynı kader beklemektedir. Bir legal parti düşünün ki, tüzük ve programını benimseyerek bu partiye girecek olan her üye otomatik olarak suç işlemiş sayılacaktır. Bir legal parti düşünün ki, karar organı partiye katılacak kimselerin başını belâya sokmamak için yeni üye kaydetmeme, parti örgütleri kurmama kararı almak zorunda bırakılmıştır. Bunları düşünün ve "açık rejim" denen bu düzenin ne ölçüde demokratik olduğu hakkında, TEP'in kurulduğu andan başlayarak nasıl büyük güçlükler ile karşılaştığı konusunda bir fikir edebilirsiniz.

Evet TEP kurulur kurulmaz DGM kovuşturmasına uğradı. Ve DGM'nin açtığı bu dava bugün de sürdü-rülüyor. Yani egemen güçler Demokles kılıcını hâlâ tepemizde sallandırıyorlar.

Burada egemen güçlerin TEP'e karşı saldırıya

geçtikleri bir anda çatımız altında beliren parti aleyhtarı fraksiyona kısaca değinmenin gereği var. TEP, 1975 başlarında, yani henüz birinci MC hükümeti kurulmadan, Sadi Irmak kabinesi başstayken kurulmuştu. Partimiz kurulduktan sonra bu koalisyon kabinesi istifa etti ve bir süre sonra birinci MC hükümeti başa geçti. Bu hükümet bir çeşit faşist partilerin gayrimillî cephesinin hükümetiydi. Daha Ecevit başbakan iken bile bürokrasinin kilit noktalarını ellerinde tutan 12 Mart döneminden kalma bürokratlar TEP'e karşı harekete geçmişlerdi. İçişleri Bakanlığı hukuk müşaviri TEP program ve tüzüğünde kürtcülüğün ve komünizmin savunulduğu iddialarını içeren ihbar niteliğindeki bir yazısını ilgililere ulaştırmıştı. DGM'nin harekete geçmesi bu yazı üzerine oldu.

MC hükümetinin başa geçmesi ve sert rüzgârların esmeye başlaması ile TEP içinde bir parti aleyhtarı fraksiyon belirdi. "Parti aleyhtarı" diyorum, çünkü bu fraksiyonun adamlarının tüm tutum ve davranışları, amaçlarının parti içinde bir muhalefet oluşturarak etkinlik kazanmak ve yönetime geçmek olmadığını, tersine niyetlerinin partiyi yıkmak olduğunu gösteriyordu. Sonraki gelişmeler, bu parti aleyhtarı grubu yönlendirenlerin "ilerlemeci" denen sağ fraksiyonun adamları olduklarını, fraksiyonun başında imiş gibi görünen kişinin de bu adamların bir aleti durumuna düşürüldüğünü göstermiştir. Partimiz, sınıf düşmanının dıştan saldırıya geçtiği bir anda bu parti aleyhtarı fraksiyonun baltalama hareketini etkisiz kılabildi. Bu fraksiyonun hakkından gelebilmek için yalnızca üç kişinin partiden çıkarılması yetti. Sağ fraksiyonun bir süre etkisi altında kalan bazı arkadaşlarımız da sonunda gerçeği görebildiler ve parti saflarında yerlerini aldılar.

T.C.K.'nın 141. ve 142. maddelerinin Mussolini'nin faşist İtalya'sından ithal edildiği bilinir. Bu anti-demokratik kanun maddeleri işçi sınıfını kendi yasal partisinden yoksun tutmayı amaçlar. Bu kanun maddelerinin kaldırılması uğruna mücadele bugün demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. 1960'ların başından beri Türkiye yurtseverleri bu mücadeleyi sürdürmüşlerdir. Son zamanlarda bazı çevreler 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasını işçi sınıfının siyasal örgütünün kurulmasının ön şartı olarak değerlendiriyorlar. "Burjuvazi 141. ve 142. maddeleri kaldırsın ki, biz işçi sınıfı partisini kuralım", demeye getiriyorlar. İşçi sınıfı partisinin kaderini burjuvazinin keyfine havale etmektir bu. Bu tutum yanlıştır. Demokrasi mücadelesi anti-demokratik güçlerin üstüne üstüne yürüyerek verilir. Bu her yerde böyle olmuştur, Türkiye'de de böyle olmaktadır. Bugün Türkiye'de işçi sınıfı davasını tüm engellere karşın bir legal parti çatısı altında savunanlar var. Onun için işbirlikçi burjuvazi bu anti-demokratik yasaları öncelikle kurulmamış olan örgüt ya da örgütlere karşı değil, kurulmuş olan ve yasal olarak eylemde bulunan örgütlere karşı, o örgütleri darbelemek için bir silah olarak kullanmaktadır. Örneğin TEP'e karşı. Biz yargılanıyoruz 141. maddeden "ilerlemeciler" değil, Pekin'ciler de değil. Bu baskı yasalarına dayanarak örgütleri kapatılmak istenen, yöneticileri zindana atılmak istenen biziz. Demokrasi güçlerinin ağır baskısı sonucu 141. ve 142. maddeler gibi anti-demokratik yasaların kaldırılmasıyla görece olarak ferahlığa, daha rahat çalışma olanaklarına kavuşacak olan örgüt bizim partimizdir.

Kendisine "TKP" adını yakıştıran mülteci grubuna gelince, bu grubun 141. ve 142. maddelerin kalkma-

sıyla Türkiye'ye gelip resmen örgütlenmesi Türkiye solu için son derece olumlu bir gelişme olacaktır. Ama kendilerinin sandığı gibi değil. Bilen'ler, Soydan'lar gelip Türkiye'de boy gösterebilmelidirler. Türkiye işçileri, köylüleri, devrimci aydınları bu adamların boyunun kaç karış olduğunu görebilmelidir. Biz iki karış aşmadığını biliyoruz. Ama bizim bilmemiz yetmiyor. Bizim bu bakımdan doğrulanmamız Türkiye solunda daha sağlıklı bir havanın esmesine yardımcı olacaktır. Evet, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin yalnızca devrimci güçleri doğrudan doğruya ezmek için değil, kendi eserleri olan bulanık havayı sürdürmek için de yürürlükte tuttıkları 141. ve 142. maddelerin kalkması uğruna mücadele bir devrimci görevdir.

Burada Millî Demokratik Devrim terimini bir demagoji silahı olarak kullanan Pekin'ci gruptan sözetmeden geçmeyelim. Bu grup son günlerde bir legal parti olarak ortaya çıkmıştır. Bundan böyle bunlar, Çin Halk Cumhuriyeti'nin dış politikadaki (en ilımlı bir deyişle) acayip tutumunun, artık emperyalizmin bir yedek gücü durumuna düşmüş olan bu dış politikanın çıkarlarını Türkiye devriminin çıkarlarından üstün tutmanın gereğini kamuoyuna resmen kurulmuş bir parti olarak açıklayacaklar, anti-Sovyet ve anti-enternasyonalist propagandalarını sürdürecektir. Türkiye'nin NATO üyeliğinin yararlarını, AET'nin erdemlerini Mao Ze-dung düşüncesi adına savunacaklardır. Keskin sol lafazanlık perdesi arkasında Pinochet'den Sedat'a kadar, Mobutu'dan Güney Afrika ırkçı faşistlerine kadar nerede emperyalizmin kuklaları varsa onlara arka çıkacaklardır.

Bunlar, demagojilerini, Türkiye proleter devrimci hareketinin Mustafa Suphi gibi, Şefik Hüsnü gibi bü-

yük kişilerine sahip çıkmaya kadar vardırımlardır. Bir yandan bu demagojiyi yapıyorlar, öte yandan Şefik Hüsnü'lerin davasını sürdüren mücadele arkadaşlarına sövüyorlar.

Bu grubun elebaşları 1960'ların sonlarında TİP'den bizim çevremize geçtiler. Bir yıl kadar saflarımızda barındılar. Burada bir şeyler öğrendiler, bir şeyler kaptılar. Bunları şimdi Pekin dogmacılığıyla karıştırarak bozdurup harcıyorlar. Ama Türkiye proleter devrimci hareketinin çizgisinin özünü, bu çizginin diyalektiğini hiç bir zaman kavrayamadılar. Burjuva kökenleri gereği dogmacılığa yatkın oluşları, bağımsız ve yaratıcı tutumdan yoksunlukları, 12 Mart arifesinde ideolojik alanda küçük-burjuva radikallerinin iktidara aday gibi gözükmelerinin etkisinde kalarak radikaller karşısında teslimiyetçi tutumları, bu tutum yüzünden devrimde öncülüğü bol keseden küçük-burjuva radikallere tanımaya kalkışmaları bu yüzdendir. 12 Mart açık faşizmi döneminde poliste ve kontr-gerillada proleter devrimcisine yakışan direnişi gösterememeleri, bu kez de faşizmin işkencecilerine teslim olmaları hep bu yüzdendir. 12 Mart döneminde hapisanelerde ve mahkemelerde gerekli gereksiz çıkışları, bu kontr-gerillaya teslim oluşlarını gözlerden gizlemek içindi. Şefik Hüsnü'ler, Reşat Fuat'lar sınıf düşmanının baskı kuvvetlerine boyun eğmeyen kişilerdi. Onların hakkında övgüler yazmak, anma toplantıları düzenlemek onlara sahip çıkmaya yetmez. Onlara sahip çıkabilmek için sınıf düşmanının karşısında onların gösterdiği devrimci direnişi gösterebilmelisin. Pekin'cilerin Şefik Hüsnü'lere sahip çıkmaya kalkışmaları bu proleter devrimcilerinin anılarına saygısızlıktır, onlara hakarettir.

Pekin'ci grup geçen yıl 1 Mayıs provokasyonunun

CIA ve onun yerli şubesince tertiplenmesine çanak tutanlardandır. Bundan en azından mitinge "Halkın Kurtuluşu" ile birlikte katılan gruplar kadar, DİSK'in başına çöreklenmiş olan sağ oportünist fraksiyondan bürokratlar kadar sorumludurlar. CIA'nın ekmeğine yağ sürercesine ortalığı olanca güçleriyle kışkırttıktan sonra son dakikada tornistan edip mitinge grup olarak katılmamaları bir şey değiştirmez.

Pekin'ci grup "Millî Demokratik Devrim" kavramını da, şablonculukları gereği, kalıp olarak ele almakta, öyle yaymaktadır. Oysa bizim Millî Demokratik Devrim stratejimiz ne Çin devriminden ne de başka bir devrimden dogmacı bir tutumla kopya edilmiş bir strateji olamaz.

Türkiye toplumu tahlilleri de Mao Ze-dung'un Çin toplumu için yaptığı tahlilin bir kopyasıdır. Türkiye'nin "yarı-sömürge, yarı-feodal" bir toplum olduğunu söylüyorlar. Emperyalizmin yeni sömürü yöntemlerini geliştirdiği bu çağda, artık klasik sömürgelerin ya da yarı sömürgelerin yerini biçimsel olarak siyasal bağımsızlığına sahip, emperyalizmin işbirlikçisi sınıfların egemenliği altında bağımlı, sömürülen ülkelerin aldığı bu çağda, Türkiye "yarı-sömürge" olarak nitelendirilemez. Oysa yarı-sömürge terimi devrim öncesi kapitülasyonlar Çin'ine, geniş toprakları Japon emperyalistlerinin işgali altında bulunan Çin'e uyuyordu. Başka bir ülkede, başka bir tarihsel dönemde doğru olan terimleri, (ki bunlar toplum tahlilini ifade ederler) kalkıp tarihsel koşulları bambaşka olan sınıf mevzilenmesi çok farklı olan dünyanın bambaşka bir yerindeki bir ülkeye, başka bir çağda uygulamaya kalkışmak marksizmin inkârından başka bir şey olmayan yobaz dogmacılığıdır.

“Yarı-feodal” terimine gelince, Türkiye’nin düzeni kırsal bölgelerinde feodal ilişkileri hâlâ bir ölçüde barındıran ve tarımsal yanı ağır basan bağımlı kapitalizmdir. Ve bu bağımlı kapitalizm son çeyrek yüzyıl içinde devrim öncesi Çin’i ile kıyaslanamayacak bir gelişme, ama sağlıklı bir gelişme göstermiştir. Burada “yarı-feodal” sözü Türkiye gerçeklerine uymaz. Burada da söz konusu olan Türkiye gerçeklerinden kopukluktur, Pekin papağanlığıdır.

Bir de şu var: Türkiye devrimi bütün ülkelerin halklarının dünya ölçüsünde emperyalizme karşı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin, yani dünya devriminin ayrılmaz bir parçasıdır. Bütün ülkelerin devrimci güçleriyle dayanışma zorunluluğu, enternasyonalizme bağlılık görevi buradan kaynaklanır. Devrimci enternasyonalizm, başlıca kendi gücüne güvenme ilkesiyle bağdaşan bir şeydir. Bu ikisi içiçedir, birbirlerini tamamlarlar. Bir siyasal çizgi eğer devrimci enternasyonalizme ters düşüyorsa o çizgi dış politika bakımından yanlış olduğu gibi, iç politika bakımından da yanlıştır. Pekin’ciler bugün dünyadaki devrimci güçleri düşman sayıyorlar. Bir iki ülke dışında sosyalist kampı oluşturan ülkeleri düşman sayıyorlar. Onlara göre Küba devrimcileri, Vietnam devrimcileri, Angola devrimcileri ve Sedat’ın son girişiminden sonra da FKÖ önderliğindeki Filistin devrimcileri hep “sosyal-emperyalizm” dedikleri şeyin aletleridirler. Onlara göre Kastro’lar, Neto’lar düşmandır, ama Pinochet’ler, Mobutu’lar, Sedat’lar gibi halk düşmanı emperyalist uşakları “Üç dünya” teorilerine göre müttefik ve dostturlar. Onlar Batı Almanya gibi, İngiltere ve Fransa gibi Avrupa’nın NATO üyesi emperyalist ülkelerini de dost ve müttefik say-

maktadırlar. Baş emperyalist ABD'nin "hegemonyacı" bir süper devlet olduğunu söylüyorlar. Ama bu bir aldatmacadır. Çünkü, ABD resmen değilse bile bugün Çin'in fiilen müttefiki durumundadır. Dünya politikasının belli başlı sorunlarında Çin, ABD ile görüş ve davranış birliğindedir. Ve Pekin'ciler Çin dış politikasının çıkarlarını Türkiye devriminin çıkarlarından üstün tuttuklarına göre, onların ABD emperyalizmine karşı oluşları içten olamaz.

Enternasyonalizme bu ölçüde ters düşen bir siyasal çizginin iç politika bakımından devrimci bir çizgi olması olanağı yoktur. Bu bakımdan Pekin'cilerin "Millî Demokratik Devrim" dedikleri şey bizim devrimci stratejimizin kötü bir karikatürüdür. Bizim siyasal çizgimizle bir benzerliği olamaz.

Siyasal çizgileri nasıl bir karikatür ise yayın organlarında kongre belgelerini yayınladıkları TİİKP adındaki sözde gizli örgüt de bir illegal örgüt karikatürüdür. Tıpkı mülteci grubununki gibi.

Mülteci grubu da "Millî Demokratik Devrim" teriminin "Millî" sözcüğünü öztürkçeleştirip "Ulusal Demokratik Devrim" diyor ve UDD'yi savunuyor. Ama MDD ile UDD arasındaki fark yalnızca bu değil. Fark iki kavramın özündedir. Onların "UDD" dedikleri şey, sınıfsal içerik, devrimde hegemonya ve mücadele taktiği bakımlarından Millî Demokratik Devrim stratejimizden bambaşka bir şey.

Biz, "devrimde işçi sınıfı önderliği olmadan demokratik devrim gerçekleşmez, sosyalist devrim hiç olmaz" diyoruz. Bize göre, işçi sınıfı, toplumdaki tüm ulusal ve demokratik güçleri demokratik önderliği altında birleştirir. İşbirlikçi burjuvaziye ve feodal mütegalibeyi tecrit eder, emekçi halkın demokratik ik-

tidarını kurar, bağımsızlık ve demokrasiyi gerçekleştirir, sosyalizm yolunda engelleri temizler ve toplumu sosyalist kuruluş aşamasına vardırır. TEP bunu savunuyor. Onlar sosyalist devrim ile aramızda “ileri demokrasi” dedikleri şeyi koyuyorlar. Onlara göre, bu “ileri demokrasi” aşamasında hegemonya işçi sınıfında değil millî burjuvazidedir. Onun partisi ileri demokratik iktidarın başında olacaktır. Bu ileri demokrasi aşamasında CHP ana iktidar partisi olarak, ülkede ileri demokrasiyi gerçekleştirecek hatta belki de proletarya partisi ile iktidarı paylaşacak. Tabii ileri demokrasi koşullarında işçi sınıfı partisi kısa zamanda güçlenecek, en güçlü parti olacak ve iktidarı millî burjuvaziden devralarak ileri demokrasiden sosyalizme geçişi sağlayacaktır. Budur açıkça ya da dolambaçlı dille söyledikleri. Bilimsel sosyalizmde böyle şey yoktur. Burjuvazi kendisini sınıf olarak yokedecek olan düzene, sosyalizme geçişin koşullarını kendi eliyle hazırlamaz. Onun için isim benzerliğine karşın bizim devrim anlayışımızla UDD çizgisi taban tabana zıttır.

Mülteci grubunun programı da bu UDD anlayışını yansıtıyor: Bu, emekçi halkın devrimci iktidarı için savaştan bir proletarya partisinin iktidar olur olmaz uygulayacağı bir asgari program değildir. Bu program adeta açıkça CHP’ye hitaben yazılmış bir istemler listesidir. Programı yazdıkları sıra ve sonraları CHP’ye büyük umut bağlamışlardı. Ama kırk yıllık CHP’nin, önünde sonunda ısmarladıkları dönüşümlerin hiç birini gerçekleştirmeyeceğini önceden görmemek için insanın ayağının Türkiye toprağına basması gerekir.

Üstelik CHP söylendiği gibi “ulusal, liberal burjuvazi”nin partisi de değildir. CHP, tarihsel gelişme-

si gereği, türdeş olmayan, yamalı bohça niteliğinde bir partidir. Çatısı altında halktan yana dönüşümleri içtenlikle savunan bazı sol unsurlar olduğu gibi işbirlikçi sermayenin çok etkin adamları da vardır.

İlerlemeci grup 12 Mart döneminden sonraki yıllarda bazı aydın çevreler ve bir kısım sendika bürokratları arasında belli bir etkinlik kazanmaya başladı. Bu, faşist terörün yaratmış olduğu yılgınlığın bir sonucuydu. Militan eylemin yenilgiye uğratılması ve faşizmin Millî Demokratik Devrim stratejisini benimseyen devrimci çizgimizi boy hedefi olarak alması, bazılarını yeni yollar, daha az tehlikeli yollar aramaya yöneltti. 12 Mart öncesi dönemde bu grubun Türkiye’de hemen hemen hiç bir etkisi yoktu. 1975’den başlayarak bazı demokratik kuruluşlarda ve sendikalarda etkin olmaya başladılar.

İlerlemeci sağ fraksiyon adamlarının bu demokratik kuruluşlar içinde, özellikle DİSK içinde nasıl çalıştıklarına burada kısaca değinmenin gereği var. Özetlersek, bunlar CHP ile balaylarının sonsuzluğa dek süreceğini sandılar. Sollarındaki proleter devrimcilerini, işçi sınıfının bu en bilinçli, en savaşkan unsurlarını “goşist” ya da “maocu” sıfatları yakıştıarak tasfiye yolunu tuttular. Bir iki istisna dışında bunlar ne “goşist” idi ne de “maocu”. Bu tasfiye hareketi genellikle CHP’lilerin işine yaradı. Yani sağ fraksiyon, CHP’nin merkezci takımından, sağlarındaki, sendika ağalarının değirmenine su taşıdılar. Bunların bir bölümü işi patronlara tasfiye listeleri sunmaya, en bilinçli, en yiğit işçilerin ekmekleriyle oynamaya kadar vardırıdılar. Ve sonunda 1967’de çoğunluğu sosyalizme sahip çıkan bir parti olan TİP çizgisini benimsemiş sendika liderleri tarafından kuru-

lan DİSK'in, TÜRK-İŞ'in temsil ettiği sınıf uzlaşmacılığına karşı sınıf sendikacılığını temsil eden DİSK'in, özünde bir burjuva partisi olan ve sınıf uzlaşmacılığını benimseyen CHP'nin kuyruğuna takılmasına yardımcı oldular. Bu arada etkileri altında kalan ve başka koşullarda işçi sınıfı davasına önemli hizmetlerde bulunabilecek çapta olan bazı sendika liderlerini de yozlaştırdılar. Budur yaptıkları. Tarih bu yaptıklarını işçi sınıfı davasına ihanet olarak nitelendirecek.

Övünerek ve sevinerek belirtelim ki, işçi sınıfımız bu fraksiyonun numarasını sonunda verebilmiştir.

İlerlemeci fraksiyon, sık sık proleter enternasyonalizminden sözeder. Gelişme aşamaları, tarihsel koşulları bambaşka olan ülkelerin devrimci işçi hareketinin belgelerini Türkiye'nin özgül koşullarını hesaba katmadan dogmacı bir tutumla aktarmayı, klişeciliği, bunlar bize enternasyonalizm olarak sunmaktadırlar. Örneğin Avrupa devrimci işçi partileri konferansı belgelerinde ileri kapitalist toplumlar için ileri sürülen bazı tezleri Türkiye'nin emperyalizmin sömürdüğü geri bir ülke olduğunu hesaba katmadan Türkiye işçi sınıfı nam ve hesabına benimsemeye kalkışmaktadırlar. Şablonculukları o dereceye varmıştır ki, artık okuduklarını bile anlamıyorlar. 1976 Haziran'ında toplanan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansında yayınlanan ortak bildiride Batı'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinde, yüzyıllar boyu burjuva parlamentarizmin varlığını sürdürdüğü bu ülkelerde, barışçıl yöntemlerle, parlamentoyu artık burjuvazinin değil de işçi sınıfının bir aracı haline getirerek, sosyalizme geçişin mümkün olabileceğinden sözedildi mi, bunlar hemen bu teze sarılıyorlar ve tarihinde hiç bir zaman gerçek bir burjuva demokrasisi tanımamış olan gelişmemiş ül-

ke Türkiye'ye uygulamaya kalkıyorlar. Şablonculukları bu derecelere varmıştır.

Partilerarası konferansların ortak belgelerini pağan gibi tekrarlamak enternasyonalizm değildir. Bu belgeler birbirinden çok değişik koşullarda mücadele vermekte olan işçi sınıfı partilerinin bir uzlaşma sonucu, karşılıklı tavizler sonucu imzaladıkları ortak bildirilerdir. Örneğin, 1976 Konferansında "Avrupa Komünizmi" denen akımı temsil eden Batı Avrupa komünistleri "proleter enternasyonalizmi" sözcüğünün bil-diride yer almasına karşı çıktılar. Ve isteklerini öteki partilere kabul ettirdiler. "Proleter enternasyonalizmi" gibi bilimsel sosyalizmin en temel bir kavramı bir partilerarası ortak belgede yer almazsa o belgeyi dokunulmaz saymak ve eleştirmemek enternasyonalizme tam ters bir tutum olur.

Ne kadar güçlü olursa olsun, ne kadar büyük bir devrimi gerçekleştirmiş bulunursa bulunsun başka bir partinin ya da partilerin kendi ülkelerinin özgül koşullarını yansıtan belgelerini dogmacı bir tutumla kopya etmek enternasyonalizm değildir. Enternasyonalizm her partinin bağımsız ve yaratıcı bir tutumu benimsemesini emreder. Eğer mutlaka bu konuda yurtdışında örnek arıyorsak, bazı durumlarda bu cinsten partilerarası konferanslara delege ya da gözlemci gönderdiği halde ortak bildiriye imzalamayı gerekli bulmayan ama enternasyonalizmini aktif olarak ulusal kurtuluşu uğruna savaşan Afrika halklarının fiilen yardımına koşmakla gösteren Küba partisini örnek alalım.

Hangi nedenlerle olursa olsun yurtdışındaki mülteci grubunun varlığını sineye çekmek, onu Türkiye işçi sınıfının partisi saymak enternasyonalizmin inkârından başka bir şey değildir. Haziran 1976 Avrupa İşçi Sınıfı Partileri Konferansında yaptığı konuşmada,

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Sayın Leonid Brejnev şöyle diyor:

“(Her devrimci işçi) partisini faaliyette bulduğu ülkenin işçi hareketi doğurur. Ve bu parti her şeyden önce çıkarlarını ifade ettiği ve savunduğu kendi ülkesinin emekçileri önünde sorumluluk taşır. Ama uluslararası dayanışmalarının temeli de budur.” Ve Brejnev aynı konuşmasında proleter enternasyonalizminin “kardeş partilerin eşit hak ve birbirlerinin bağımsızlıklarını gözetererek yaptıkları işbirliği” olduğunu vurguluyor.

Bu sözler kesinlikle doğrudur. Türkiye işçi sınıfı, Türkiye proleter devrimcileri, tutum ve davranışlarının bu doğru sözlerle çelişmemesini istiyor, bunu bekliyorlar.

Türkiye’de bugün emperyalizm ve işbirlikçileri bir oyun oynuyorlar. Amaç havayı bulandırmak, Solun bölünmüşlüğünü sürdürmektir. Türkiye’de muazam bir güç olan sosyalist birikimin birlik halinde tarihsel gelişmemize ağırlığını koymasını engellemektir. Çünkü bu olursa çok zor durumlara düşeceklerdir. Sahte gizli örgütleri türlü yollardan desteklemek ve açıkça üzerlerine yürüyen proleter devrimci hareketimizi türlü yollardan darbelemek bu oyunun bir parçasıdır. Pekin’ciler olsun, mülteci grubu olsun bilerek ya da bilmeyerek, yahut da birçoğu bilmeyerek ama birkaçı mutlaka bilerek bu oyuna âlet olmaktadırlar.

Bu oyun uzun sürmeyecektir. Türkiye işçi sınıfını, Türkiye emekçilerini bu cinsten oyunlarla aldatmanın olanağı yoktur. Pekin’cilerin işçi sınıfı saflarında hemen hemen hiç bir etkinliklerinin olmayışı raslantı değildir. Tüm elverişli koşullara, dış ve iç desteklere karşın ilerlemeci fraksiyonun da bilinçli işçi-

ler safında bir taban oluşturmaması, bu sağ fraksiyonun ancak çoğu burjuva kökenden bazı deklase aydınlar ve gittikçe tecrit olan bir avuç sendika ağası üzerinde etkili olabilmesi raslantı değildir.

Emperyalizmin tüm oyunlarının bozulması Türkiye işçi sınıfının, Türkiye emekçilerinin öncü birliği niteliğindeki partinin ülkemizin tarihini yazacağı günlerin gelmesi kaçınılmazdır. O günlere bir an önce varmanın yolu TEP'i bu günden güçlendirmektir. Eğitim ve örgütlenme işini sıkı tutmak ve Partimizin işçi ve yoksul köylü yığınları içinde derin kökler salmasını sağlamaktır. Türkiye solunda sağlam unsurları TEP'in çatısı altında birleştirmektir. Tüm demokratik güçlerle anti-emperyalist ve anti-faşist ortak eylem olanaklarını, son katresine kadar kullanmaktır. Partimizi Türkiye'de tüm devrimci potansiyeli seferber edecek güce ulaştırmaktır. İşçi sınıfının öncü birliği niteliğindeki parti, emekçi yığınlar içinde derin kökleri olan parti, toplumun tüm demokratik güçlerinin saygınlığını kazanmış olan yalnız sosyalist potansiyeli değil, tüm yurtsever güçleri devrim doğrultusunda harekete geçirecek olan parti gökten zembille inmeyecektir. Bu parti bugün TEP saflarında günün devrimci görevlerini hakkıyla yerine getirmemizden, ne kadar mütevazi görünürse görünsüz bugünün işlerini yürekle, sabırla, feragatle başarmamızdan doğacaktır.

Bugün eksikliklerimiz çoktur. Ve bu eksiklikleri yalnızca bizim dışımızdaki nesnel koşullarla açıklamaya kalkışmak aymazlık olur. Ama tüm eksikliklerimize karşın şu bir gerçektir ki, Türkiye Emekçi Partisinin 60 yıllık proleter devrimci hareketimiz içinde derin kökleri vardır. Partimiz bu tarihsel geçmişin içinde sağlam ne varsa onun biricik, hakiki temsilcisidir. Türkiye devrimini gerçekleştirecek olan parti ta-

rihten kopuk olarak yoktan varolamayacağına göre, TEP yalnızca bu niteliği yüzünden bile önümüzdeki dönemde işçi sınıfına, emekçi yığınlara önderlik edecek olan siyasal örgütün bel kemiği olacaktır.

5. BAZI GÜNCEL SORUNLAR VE GÖREVLER

Arkadaşlar,

Son haftalarda Türkiye’de bir hükümet değişikliği oldu. 5 Haziran seçimlerinden sonra, adını değiştirmiş olsa da, Birinci MC hükümetinin devamı olan üçlü koalisyon, (gerici ve faşist partilerin gayri-millî cephe hükümeti) düşürüldü. Düşürülen hükümetin halka karşı yönetimi ülkeyi en derin bir bunalıma sürüklemiştir. Görünüm şudur:

Ekonomi alanında: Devlet bütçesinin partizanca ve mirasyedice çarçur edlimesi, enflasyon, birbiri ardından devalüasyonlar, resmî rakam olan %44’ün çok üstünde yıllık fiyat artışı, 3,5 milyar dolarlık dış ticaret açığı, uçan kuşa borçlu bir Türkiye, kredi kapılarının kapanması, IMF’ye el açış, IMF’nin kabul edilmez koşullar ileri sürmesi, ülkenin en acil borçlarını ödeyememesi, ithalâtın durması, ithalâta bağlı montaj sanayii kurumlarının birbiri ardından üretimi durdurması, üç milyon açık işsiz. Ve her zaman olduğu gibi egemen güçlerin kendi eserleri olan bunalımın yükünü emekçi halka yüklemeleri. Emekçiler için en derin yoksulluk, horlanma. İşbirlikçi sermayenin ve ağalığın sömürü ve tahakkümünü son kertesine vardırması.

Siyasal alanda: Gayri-millî cephenin biçimsel burjuva parlamentarizmi yöntemleriyle ülkeyi yönetemez duruma düşmesi. CIA’nın ve yerli şubesinin, baskı kuvvetlerinin koruyucu kanadı altında, harekete geçi-

rilmesi, güdümlü faşist komando terörü, siyasal cinayetlerin birbirini izlemesi, her gün patlayan bombalar, 1 Mayıs katliamı, ardi arkası kesilmeyen faşist saldırılar, faşist darbe koşullarını yaratma çabaları, Türkiye'nin en büyük partisinin liderine karşı suikast tertibi, ülke düzeyinde can güvenliğinin ortadan kalkması, MC kodamanlarının himayesinde rüşvet, nüfuz ticareti, devlet malının talanı.

Eğitim alanında: Eğitim kurumlarının faşizmin kaleleri durumuna getirilmesi. Eğitim özgürlüğünün ortadan kalkması, okulların silahlı çatışma alanı durumuna getirilmesi. Hergün dökülen öğrenci kanı.

Dış Politikada: Türkiye'nin tecridi, MC'nin hiçbir konuda karar alamaz duruma düşmesi.

MC iktidarının arkasında bıraktığı enkaz özet olarak bu.

Yerli işbirlikçilerin desteği ile emperyalizmin dikte ettirdiği uluslararası işbölümü içinde Türkiye gibi sömürülen bir ülkenin bunalımdan bunalıma sürüklenmesi kaçınılmaz bir şeydir. Ve toplumumuzun sorunlarına halkçı çözümleri, ancak ülkemizin sömürülen ülke durumuna son vermekle, önümüzdeki devrimin görevlerini başarmakla getirebiliriz. Ancak, MC iktidarının sebep olduğu yıkıntı yalnızca bununla açıklanamaz. Ülkeyi burjuva hukuk kurallarına bağlı bir iktidar olarak değil, terörist bir çete gibi yönetmişlerdir.

Yeni kurulan hükümet de bir koalisyonudur. CHP ile yavru AP arasında bir koalisyon. CGP ve DP de bu koalisyonda yer alıyor. Yeni hükümet büyük sermaye çevrelerince şimdilik destekleniyor. İşbirlikçi patronlar kendi öz partileri AP'nin iktidarda kalamayacak kadar yıprandığını biliyorlar. İstedikleri, Ecevit iktidarının, AP bir kez daha alternatif olana dek başta kalmasıdır.

Ecevit kabinesi burjuva hukuk devleti kurallarına uygun olarak hükümet etme kararında olduğunu, asayişini sağlıyacağını, bunalıma çare bulacağını, dış sorunlara çözüm getireceğini söylüyor. Bu niyetinin içten olduğunu kabul etmek için nedenler var. CHP halkımızın faşizme karşı direnişinin yoğunlaşması sonucu iktidara gelebilmiştir. CHP halk yığınlarının can güvenliği, demokrasi istemlerine tüm sırt çeviremez. Üstelik Ecevit Kıbrıs'a çıkartma kararı alan hükümetin başı olarak Yunanistan ile olan anlaşmazlıkları Demirel gibi komplekslere kapılmadan çözümleyebilecek durumdadır.

Ama bütün bunlar yeni hükümetin gerçekten iktidar olmasına bağlıdır. Oysa Ecevit kabinesi henüz iktidar değildir. Gayri-millî faşist cephe devlet aygıtının kilit noktalarını elinde tutuyor. Devlet içinde devlet kesilen CIA'nın Türkiye şubesi kontr-gerilla gibi MHP güdümünde ülkü ocakları gibi faşizmin üniformasız vurucu gücü tam faaliyettedir. Faşist saldırılar, siyasal cinayetler yeni hükümet başa geçeliberi azalmadı. Faşist cephenin planı artık apaçık ortada: Ecevit hükümetinin gerçek iktidar olmasına engel olmak, hükümeti aciz durumuna düşürmek ve şu ya da bu yöntemle düşürmek. En olası yöntem bir ikinci, ama birincisinden çok daha kanlı, 12 Mart faşist darbesidir.

Bu hükümetin yeri siyasal yelpazenin ortasındadır. "Ortanın solu"nda bile değildir. Bu hükümetten iktisadî alanda büyük sermayenin çıkarlarına ters düşen, emekçi halktan yana icraat beklenemez. Ama sağ unsurları içerse de, hükümet, burjuva hukuk devleti kurallarını uygulamakla, bunun için faşizm yuvalarını etkisiz duruma getirerek can güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Halkın bu asgari istemini yerine getiremezse hükümetin varlık nedeni ortadan kalka-

caktır. Faşist cephenin yapmak istediği de budur: Hükümetin varlık nedenini ortadan kaldırmak.

Kontr-gerilla sorunu bir sınavdır. Hareket anını iyi ayarlayıp CIA'nın eseri olan bu gizli terör örgütünün üzerine yürümezse hükümetin işi tamamdır. Bugün Türkiye'de işkencelerin, siyasal cinayetlerin, katliamların faillerinden ve azmettirenlerinden hesap sorulmadıkça, bu ülkede en ilkel anlamıyla bir burjuva hukuk devletinin varlığından sözedilemez.

Ama kontr-gerillanın üstüne gitme zorunluluğu yalnızca bundan ötürü değildir. Bundan sonraki güdümlü faşist saldırıları, siyasal cinayetleri önlemek ikincil sorundur. Faşist terör yuvalarının kaçınılmaz olarak uygulayacakları kanlı faşist darbenin önlenmesidir. Kontr-gerilla diye anılan gizli terör örgütünün açığa çıkarılması yalnızca hükümet için değil, tümüyle CHP örgütü için, tüm parlamenter düzen için bir ölüm kalım sorunudur.

Oysa Başbakan bu konudaki demeçlerinde, sanki isim pek önemliymiş gibi devlet örgütü içinde "kontr-gerilla" adında resmen kurulmuş bir örgütün bulunmadığını ilan ediyor, geçmişteki sakat uygulamaların üzerine gitmeyeceğini, ama uygulamalar sürerse bunların üstüne yürüyeceğini söylüyor. Bu, "eğer kontr-gerilla biz iktidardayken kendini kızığa çekerse ona ilişmeyeceğiz" demektir. Bu uygulama da sakattır. Faşizm kendi kendini kızığa çekmez. Ya demokratik güçler faşizmin hakkından gelir, ya da o anını bulup darbesini vurur. Bütün dünyada bu böyle olmuştur.

İşkence ve cinayet örgütünün başlarından Türün demeç vererek meydan okuyor. İşkence köşklarinin bu kumandanı Ecevit ile Allende arasında paralellik kuruyor ve neredeyse açıkça Şili tipi bir faşist darbe tehdidinde bulunuyor. Kontr-gerilla ve öteki faşist te-

rör örgütlerinin tam istim çalıştığı bir anda Demirel'in ve 12 Martçı generallerin çıkışlarını kuru sıkı sayıp boş durmak büyük aymazlık olur.

Türkiye Emekçi Partisi, halkımızın büyük gücüne, bu halkın bağımsızlığı ve özgürlüğü uğruna katlanmayacağı fedakârlık olmadığına inanarak, faşizmin yabancı ve yerli köklerinin ancak halkımızın demokratik şahlanması ile kazanabileceğinin bilincindedir.

Faşizme karşı mücadele, emperyalizme, özellikle ABD emperyalizmine karşı mücadeleden ayrılamaz. Türkiye'de CIA'nın eğittiği ve örgütlediği kontrgerilla ve benzeri örgütlerin etkisiz duruma getirilmesiyle yurdumuzun bağımsızlığı doğrultusunda önemli ileri adımlar atılmış olacaktır. Bunun için faşizme karşı halkımızın demokratik şahlanması aynı zamanda bu halkın emperyalizme karşı ulusal şahlanması olacaktır.

Ne kadar demokratik özgürlüklerden yana görünürse görünsün, hiçbir burjuva iktidar demokrasi mücadelesinin bu boyutlara ulaşmasını istemez. Onun için faşizme ve emperyalizme karşı halkın etkin mücadelesini örgütlendirmek Türkiye proleter devrimcilerine düşmektedir. Bu mücadelenin varacağı boyutlar iktidarın da anti-faşist icraat doğrultusunda harekete geçmesini sağlayacaktır. TEP halkımızın anti-emperyalist ve anti-faşist mücadelesinde kendisine düşen yönlendirici ve diğer görevleri yerine getirecektir.

Arkadaşlar, emperyalizme ve faşizme karşı halkın şahlanması tüm demokratik güçlerin bir cephe altında birleşmesiyle olur. Demokratik cephe sorunu gündemdedir. Emperyalizm karşımıza faşist cepheyi dikmiştir. Ona karşı demokrasi güçlerinin cephesi olarak dikilmek zorundayız. Faşizme ve emperyalizme

karşı cephenin kurulmasında ön ayak olmak herkes-
ten önce proleter devrimcilerine düşer. Çünkü onlar
en tutarlı anti-emperyalist, en tutarlı anti-faşisttirler.

Ancak solda cepheleşmeye önderlik edebilmek için
Türkiye sosyalist hareketi, siyasal örgütlenme soru-
nunu çözümlenmek, bugünkü bölünmüşlüğüne son ver-
mek zorundadır. Türkiye solundaki sağlam unsurların
bir tek proleter devrimci örgüt çatısı altında birleşme-
sidir sorun. Siyasal parti sorunu cephe sorunu ile içi-
cedir. Demokratik güçleri devrimci eyleme yöneltme-
de başarı partinin kuruluşunun ve güçlenmesini sağ-
lar. Parti çalışmalarında ne denli başarılı olursak, yı-
ğınları anti-emperyalist ve anti-faşist eyleme yönelt-
mede o ölçüde başarılı oluruz.

TEP bir yandan emekçi yığınlar saflarında kök sal-
mak için çalışmalarını yoğunlaştırırken, demokratik
güçleri emperyalizme ve faşizme karşı etkin eyleme yö-
neltme yolunda kendine düşeni yapacaktır.

Birlik doğrultusunda birinci adım her şeyden önce
Türkiye solunun bölünmüşlüğü gerçeğini saptamak, bö-
lünmüşlüğüün toplumsal nedenlerini belirlemek ve bu
gerçeklerden hareket ederek birlik için, hem örgütsel
birlik hem cephe birliği için çalışmalara girişmektir.

Türkiye bir küçük-burjuvalar ülkesidir. Kırsal böl-
gelerinde feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist
düzen küçük burjuva unsurların yaygınlaşması için el-
verişli bir ortamdır. Küçük-burjuvazi kitlesiyle ulusal
demokratik saflarda yerini alır. Bu bakımdan ülkenin
ulusal demokratik devrimci hareketini bir ölçüde de
olsa etkilememesi olanaksızdır.

Türkiye'de son çeyrek yüzyıl içinde bağımlı kapita-
lizm görece, hızlı bir gelişme gösterdi. Bu yüzden işçi
sınıfı sayıca hızla büyüdü. Bu dönem içinde işçi sınıfı

bir milyondan dört milyona çıkmıştır. İşçi sınıfı saf- larına katılanlar genellikle kent ve köy küçük burju- vazisinden geliyor. Bu yeni katılanlar küçük burjuva bilincini de işçi sınıfı saf- larına taşıyorlar. Bunların pro- leter bilince ulaşmaları zamanla oluyor. Yeni işçi ol- muş bir köylü ile sınıf mücadelesinde uzun yıllar yer almış, grevlerden, direnişlerden geçmiş bir işçi, sınıf bilinci bakımından eşit durumda olamaz.

Bu koşullarda işçi sınıfı ideolojisine, bilimsel sos- yalizme ters düşen sağ ya da "sol" sapma niteliğinde bazı akımların, bir süre de olsa, işçi sınıfı saf- larında etkin olması kaçınılmaz bir şeydir. Ancak işçi sını- fına yeni katılanların da sınıf bilincine ulaşması ka- çınılmaz olduğuna göre, sapma niteliğinde görüşler et- kinliğini ergeç yitirecektir.

Türkiye'de işçi sınıfı son on-onbeş yıl içinde ta- rihsel ölçülerle çok hızlı bir bilinçlenme sürecine gir- miştir. 1950'lerde, 1960'larda işçilerin büyük çoğunluğu, kurduğu gecekondunun tapusunu kendisine veren par- tiye, seçimden seçime hatır soran demagog politika- cıya oyunu veriyordu. Bu da çok kez büyük sermayenin partisi, politikacısı oluyordu. Önce DP sonra AP he- nüz, ancak kendi kendine sınıf durumunda olan işçi yığınlarının desteğiyle iktidar olabiliyordu.

Bu arada işçi sınıfı, mücadelesinde ilerlemeler kay- detti. Grevlerden geçti, Haziran 1970 Büyük İşçi Dire- nişi oldu. 12 Mart döneminde işçiler, bütün iğrençliği- le faşizmin açık yüzünü gördüler. Bugün Türkiye işçi- lerinin büyük çoğunluğu, gene bir burjuva partisi ol- makla birlikte anti-faşist bir tutum içinde olan, hu- kuk devleti kurallarına uymayı vadeden ve dönüşümcü bir platformla ortaya çıkan CHP'ye arka çıktı. Türkiye solunun bölünmüşlüğü, bu solun bir alternatif olma- sına engel oluyordu.

Bu gelişme, işçi sınıfının bilinçlenme sürecinde 1960'lara kıyasla daha ileri bir aşamaya vardığını kanıtlıyordu. Bu süreç durmayacaktır. 1960'larda AP'ye 1970'lerde CHP'ye oy veren Türkiye işçi sınıfı, çok yakın bir gelecekte kendi siyasal örgütüyle Türkiye'nin tarihsel gelişmesine damgasını vuracaktır.

“Sol” sapma niteliğinde eğilimler, egemen güçlerin sömürülerini sürdürmek için uyguladıkları değişik taktiklerden kaynaklanmaktadır. Bugün emperyalizmin sömürdüğü ülkeler sık sık faşist darbelere sahne oluyor. Zaman zaman faşist cuntalar çekiliyor ve yerlerini burjuva parlamenter yönetimler alıyor. Sömürü düzenini, darbe ile gelmiş cunta yerine, seçimle gelmiş burjuva hükümet sürdürüyor. Emperyalizm tahakkümünü birinci yöntemle sürdüremez duruma gelince taktik değiştiriyor, ikinci yönteme başvuruyor. Bugün Türkiye'de olduğu gibi emperyalizmin her iki yöntemi içiçe uyguladığı durumlar da var.

Burjuvazinin yumuşak yönteminin işçi sınıfı hareketinde yankısı oportünizm, revizyonizmdir. Bilimsel sosyalizmin devrimci tezlerinin inkârı, burjuva parlamentarizmine kayıtsız şartsız bağlanmadır.

Burjuvazinin sertlik yönteminin işçi sınıfı hareketinde yankısı anarşizan eğilim, bireysel terörizm eğilimidir. Bu da bilimsel sosyalizmin inkârı olan küçük-burjuva isyancılığdır.

Türkiye'de bugün durumları gereği burjuvazinin sertlik yöntemlerine hedef olan, faşist teröre göğüs germek zorunda kalan bir gençlik kesimi var. “Sol” sapmanın bu kesimde zaman zaman egemen eğilim olması bu yüzdendir.

Bu “sol” sapma, özetle devrimci geçmişin tüm inkârı, sözde değilse bile eylemde işçi sınıfına, emekçi yığınlara güvensizlik, burjuvazinin değişik taktikle-

rine uygun mücadele biçimlerine geçememe, ne kadar sınırlı olursa olsun legalite olanaklarını devrimci amaçlarla kullanamama ve yanlış mücadele taktikleri yüzünden zaman zaman egemen güçlerin provakasyonlarına düşme biçiminde beliriyor.

Bu kesimde bazı grupların bizim siyasal çizgimize yakın görüşleri savunması, taktik konusunda işledikleri hataların özürü olamaz.

TEP, bilimsel sosyalizmi eylem klavuzu bilen bir parti olarak egemen güçlerini sömürü düzenini sürdürmek için başvuracağı değişik taktiklerin tümüne karşı uygun mücadeleyi vermekle, bunun için gerekli kadroları yetiştirmekle yükümlüdür.

TEP, koşullar ne olursa olsun, körün deyneğini bellediği gibi emperyalizmin ve işbirlikçilerinin başvurduğu taktiklerden ancak birine uygun mücadeleyi sürdürmenin bilimsel sosyalist tutumla bağdaşmayan bir davranış olduğu inancındadır.

Faşizmin baskınlarına karşı uyanık olmak ama öte yandan Anayasada yazılı demokratik hak ve özgürlükleri, bunlar ne kadar sınırlı olursa olsun, son katresine kadar kullanmakla yükümlüyüz. Bu, bir yandan baskına uğramamak için hazırlıklı olmak, öte yandan yeri geldiğinde, yalnızca devrimci bilincimizi kuşanarak, egemen güçlerin üstüne üstüne yürüyebilmek demektir.

Emekçilerin yararına ufacık bir kazanımı sağlamak için en küçük fırsatları bile kaçırmayalım. Ama aynı zamanda ilke sorunlarında amansız davranmayı bilelim ve taktiklerimiz ne olursa olsun nihai amacımızı asla gözden kaçırmayalım!

**YAŞASIN TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ!
FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!**

II ÇALIŞMA RAPORU

TEP I. BÜYÜK KONGRESİNDE PARTİ GENEL SEKRETERİ
ŞABAN ORMANLAR'IN OKUDUĞU ÇALIŞMA RAPORUNUN
TAM METNİ

Arkadaşlar,

Genel Başkanımızın sunduğu siyasî raporda, temel sorunlara karşı partimizin bakış açısı ve izlediği siyasi çizgi verildi. Bu bölümde ise parti çalışmalarının kısa bir dökümü yapılmaya çalışılacak, ayrıca işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın örgütlenmesi ile ilgili bazı sorunlara değinilecektir.

1. TEP'İN KURULUŞU

Siyasi Raporun "Giriş" ve "Niçin TEP" bölümlerinde kuruluş döneminde ve sonradan partimize karşı

egemen güçler tarafından çıkarılan engeller bazı yanlarıyla anlatıldı. Bu sorunun diğer yanları üzerinde de durmakta yarar var.

Öteki sosyalist gruplarla yapılan görüşmeler sonunda daha geniş çevreleri içine alan bir parti kuruluşuna olanak sağlanamayınca TEP'i kurma kararı aldık. Bu karar doğrudu. Fakat partiyi kurma işinin bir süre daha geciktirilmesinin daha doğru olacağı sonradan anlaşılmıştır. Daha uzun bir hazırlık süresi, hem ideolojik mücadelemizin etkinliğini artırabilecek, hem de aramızda kariyerist endişelerle, acele parti kurma konusunda herkesten fazla ısrarlı olan ve sonra parti aleyhtarı tutumlara düşecek olan bazı unsurların daha erken tecridini sağlayacaktı. Kitle örgütleriyle ilişkilerimiz de, o dönemde olabildiğince, bir ölçüde daha genişleyebilecekti.

Bunları devrimci özeleştiri anlayışıyla belirtmenin gereği var. Parti kurmak için gerekli olan hazırlık çalışmalarını yeterli düzeye getirmeden işe giriştik. Ama bundan partinin kurulmaması gerektiği sonucu çıkarılmamalıdır.

Yanıldığımız önemli bir nokta, 12 Mart dönemi açık faşizminin yarattığı yılgınlığın boyutlarını tam olarak değerlendiremememizdir. Bizim yakın çevremizdeki insanlar yılmamışlardı. 12 Mart öncesinde olduğu gibi açık faşizm döneminde de, bu dönemi izleyen Ekim 1973 seçimleri sonrasında da devrimci çalışmayı sürdürmeye hepimiz kararlıydık. Biz, daha geniş çevreleri de öyle sandık. Bu, gerçeklere uymayan aşırı bir iyimserlikti. Bu iyimserliğimizin parti olarak zararlarını görecektik ve gördük.

Ayrıca, genellikle bizim Milli Demokratik Devrim stratejimize ve genel olarak siyasal çizgimize karşı, özellikle de Genel Başkanımızın kişiliğine karşı ege-

men güçlerin bir yandan, yılgınlık cephesini oluşturan “sol” ile gene faşizmin darbeleri karşısında umutsuzluğa düşmeyi ifade eden “sol” sapmaya kapılmış bazı çevrelerin öte yandan, yaydıkları en çirkin iftiraları içeren aleyhte propagandanın boyutları hakkında henüz tam bilgi sahibi değildik. Bu konuda da gereğinden fazla iyimserdik. Genel Başkanımızı hedef alan iftira kampanyasına bir ara bizzat CHP Genel Başkanının da katıldığını hatırlatmadan geçmeyelim. O sıra yaygınlık kazanan bu kampanyaya katılmış olmak, kimseye onur kazandırmamıştır.

Emperyalizmin çeşitli mücadele taktikleri vardır. ABD emperyalizmi, özellikle onun casusluk örgütü CIA, tüm dünyada edindiği deneyler sonucu, örgütleri ve kişileri yıpratmada taktiklerini geliştirmiş, sistemleştirmiştir. Düşman yalnızca cepheden saldırıya geçmez, yalnızca açık faşizm yöntemleriyle sömürü düzenini korumaz. Arkadan da vurur, en sinsi yöntemlerle. Bu sonuncu yönetime, yakın geçmişte biz hedef olduk. Ancak şunu da bilmek gerek: Hangi yönetime başvurlarsa vursunlar, emperyalizm ve işbirlikçileri ancak kısa sürelerde bazı engellemeler yapabilirler, o kadar. Emekçi halkı uzun süre aldatmanın olanağı yoktur. Hızla bilinçlenen işçi sınıfımız, tüm Türkiye emekçileri, akla karayı ayırt edecek duruma gelmektedir artık.

Egemen çevrelerin bu taktikleri yeni bir şey değil. 1946 tevkifatından sonra da Türkiye “solu” bir yılgınlık dönemi yaşadı ve Türkiye Emekçi Köylü Sosyalist Partisi önderi Şefik Hüsnü arkadaşımızı lekelemek, onu ve dolayısıyla temsil ettiği proleter devrimci hareketi tecrit etmek amacıyla hem sağdan, hem “soldan” iftira kampanyasına girildi. Tabii burada söz konusu olan gerçek sol değil salon sosyalistleri ve yıl-

gınlığa uğramış diğer unsurlardır. Bu çevreler, Şefik Hüsnü arkadaşı 1946 tevkifatının tek sorumlusu olarak gösteriyorlardı. Dayanakları, istihbarat örgütü adamlarından oluşan Askeri Mahkemenin kararlarıydı. Yani bu konuda istihbaratçılarla salon sosyalistleri ve öteki yılginlar arasında zımnî bir işbirliği oluştu. Tıpkı 12 Mart döneminde bugünün salon sosyalistlerinin ve bazı diğer yılgin unsurların Mihri Belli arkadaşı, neredeyse tek başına, faşist darbeden sorumlu tutmaları gibi. Hareket ve kişilerin olumlu ve olumsuz yanlarıyla değerlendirilmesi başka şey, egemen güçler ve kendi pasifizimleri yararına cadı kazanları kaynatmak başka şeydir.

Çizgimize ve Mihri Belli arkadaşına karşı yoğun bir iftira kampanyası yürütülüyor diye yasal olanaklar varken, ve ortada gerçek bir bilimsel sosyalist parti yokken parti kurmamak ve bu konuda pasif kalmak iftiracılar taviz olurdu. Biz bu tavizi vermedik, emperyalizmin tezgâhladığı iftira kampanyasının üstüne üstüne yürüdük. Bu davranışımız doğrudu, proleter devrimci bir davranıştı. Tecrit çemberlerini birer birer kırmak gerekiyordu ve öyle yaptık.

Zaman zaman, bazı arkadaşların, başkalarının yaptığı gibi bir yayın organı ile ideolojik mücadeleyi sürdürerek bir çevre yaratsaydık belki de daha etkin bir duruma gelebilirdik, dedikleri oldu. Bu görüş yanlıştır. 12 Mart öncesi dönemde "Türk-Solu" ve "Aydınlık-Sosyalist Dergi" çevresinde güçlü bir hareketimiz vardı. Bunun örgütlenmede bir adım olduğunu fakat örgüt yerine geçemeyeceğini çok iyi biliriz. Dergicilik başka şeydir, partacılık başka şey. Dergi çevresinde oluşan gruplarda hiyerarşi başkadır, parti hiyerarşisi başka. Sağlam olan birlik, proletarya partisi içindeki birliktir.

2. DGM ENGELİ

Partimize karşı engellemeler bununla kalmadı. Daha ilk gününden doğrudan doğruya örgütümüzün varlığını hedef alan saldırılar yoğunlaşarak sürüp gitti.

12 Şubat 1975 tarihinde parti kurulumu kurulmaz İçişleri Bakanlığı harekete geçti. 141. maddenin 1. ve 4. fıkralarını ihlâl ettiğimiz, yani komünistlik ve kürtcü bölücülük yaptığımız isnadıyla ihbar niteliğindeki yazısını ilgili mercilere, bu arada DGM'ye de ilettiler. Öyle ki, TEP program ve tüzüğü "Emekçi", dergisinde yayınlandığı zaman İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin bu yazısı bize ulaştırılmıştı bile. Yani parti kurulumu kurulmaz Demokles kılıcı tepemizde sallandırıldı. Programımızı değiştirerek geri adım atmamız isteniyordu.

İktidarın burjuva hukuk devleti kurallarına meydan okuma niteliği taşıyan bu girişimi karşısında tutumumuzu açıklayan TEP bildirisinde şöyle diyorduk:

"Programımız sosyalizm doğrultusunda bağımsızlık ve demokrasiyi gerçekleştirmeyi amaç bilen bir asgari programdır. En büyük dikkat ve titizlikle hazırlanmıştır. Yasalara kesinlikle uygundur. Belirli kanunlar Anayasa ile çeliştiği durumlarda, Anayasa esas alınmıştır. Biz Türkiye işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün davasını, Anayasa'da yazılı demokratik hak ve özgürlükleri son katresine kadar kullanarak savunacağız. Bugün Türkiye'de yasadışı yöntemlerden medet uman, yetkililerin hoşgörüsüyle bu yöntemlere başvuran faşist cephenin kendisidir.

"Hükümeti kurma yetkisinin Demirel'in başında bulunduğu gayri-millî cepheye verildiği bir anda, İçişleri Bakanlığı hiç bir hukukî değeri olmayan bu iddialarını bize karşı ileri sürmektedir. Bütün bu gelişmeler

birbiriyle ilgisiz değildir. Ekim 1973 seçimlerinde halkımız faşist cepheyi gerilemeye zorladı. Faşist cephenin, kaybettiği toprağı geri almak için harekete geçtiği açıktır. Ama Türkiye'nin demokratik güçleri faşist cepheyi daha da gerilere sürecek güçtedir. Yeter ki elimiz halkımızın nabzından ayrılmayalım.”

Bütün engellemelere karşın biz parti olarak çalışmalarımızı sürdürdük. Bu arada Birinci MC iktidarı adım adım tezgâhlandı. Artık Türkiye sıkıyönetimsiz sıkıyönetim altına girmişti. Faşist saldırı ve siyasi cinayetler yoğunlaştı. Her çevreden sayısız yurtseverler, askeri mahkemelerce ve DGM'lerce koğuşurmaya uğradı, ağır cezalara çarptırılarak demir parmaklıklar ardına atıldı. Fakat, siyasi parti olarak, kapatılma tehdidi altında DGM'nin boy hedefi olan tek örgüt biz olduk.

Ünlü 141. maddeyi ihlalden DGM partimiz aleyhinde kavuşturma açtı. DGM savcılığı soruşturmasında, TEP kurucu ve yöneticilerinin tutumu şu oldu: DGM'nin fiilen partinin kapatılmasına varacak olan böyle bir dava açmaya yetkisi olmadığından soruşturma ile ilgili sorulara cevap vermemek ve savcılıkça istenen parti karar defterlerini teslim etmemek.

Sıkıyönetim Mahkemelerinin bir devamından başka şey olmayan bu özel mahkemelerin varlığını bu şekilde protesto ettik. Bunun üzerine 20 Kasım 1975'de baş sorumlu olarak, Genel Başkanımızı, sudan hukuki nedenler uydurarak hapsedtiler. Faşist cephenin DGM'yi protestomuza karşılığı bu oldu. Açıkça, 12 Mart öncesinde (1969'da) Yargıtay Kararı ile beraat etmiş olan ama sonra, 12 Mart faşizmi döneminde, Sıkıyönetim Mahkemelerince defalarca mahkûm edilmiş bulunan Milli Demokratik Devrim Programı, MC iktidarınca, bir kez daha suç sayılıyor ve programı savunanlar zin-

dana gönderilmek isteniyordu. TEP Genel Başkanının altı ay süreyle hapsedilmesinin anlamı buydu.

TEP'in DGM'ye karşı protesto kampanyasına bu katkısı önemlidir. Bu özel mahkemeye ve arkasında duran güçlere davranışlarımızla iyice anlattık ki kendileriyle mahkemecilik oynamaya niyetimiz yoktur. Ve davaya bakmaya kalkıştıkları taktirde duruşmalar normal mahkeme duruşmasından başka herşeye benzecektir. Karşımızdakiler niyetimizi anlamakta kusur etmediler. Onun için 1976 yılı yazında yapılan ilk iki duruşmada DGM savcısı, mahkemede iddianamesini okuyamadı. Sanıkların ve avukatların hukuksal, ve siyasi nitelikte müdahaleleri karşısında ezildiler. Sonunda bizzat DGM savcısı istemimizi kabul etmek zorunda kaldı, ve bu davaya DGM'nin bakamayacağını teslim etti.

Bu sırada DGM'ye karşı kampanya yoğunlaşarak sürdü. Bu demokratik mücadelenin verilmesinde tüm demokratik kuruluş, çevre ve kişilerin katkısı vardır. Ama en önemlisi 1976 yılının Eylül ayındaki DİSK işçilerinin direnişidir. Türkiye ilk kez bir siyasal greve sahne oldu. 5 gün süren, yüzbinlerce işçinin katıldığı bu siyasal grev sonucunda üç binin üstünde işçi ve işçi temsilcisi işten atıldı. Bunlar işçi sınıfımızın en bilinçli, en yiğit evlatlarıydı. Grevde işçi yığınlarını direnişe geçiren bunlardı. DGM'nin egemen güçlerce yeniden yasallaştırılamamasında en önemli rolü bu işçiler oynamışlardır. DİSK grevinin hemen ardından Türkiye Emekçi Partisinin direnişi gelir.

Bugün DGM'ler ortadan kalkmıştır. Fakat partimiz hakkında açılmış olan dava çeşitli aşamalardan geçerek sivil mahkemede sürmektedir. Yurdumuzdaki sınırlı siyasal demokratik ortamın genişletilmesinde, işçi sınıfının siyasal örgütlenme yolundaki engellerin te-

mizlenmesinde bu davanın özel bir anlamı vardır.

Yeri gelmişken şunu belirtelim: DGM'ler bugün yoktur ama yasa dışı olduğu sabit olan bu özel mahkemelerin kurbanları devrimciler en ağır hapis cezalarıyla zindandadırlar. 12 Mart dönemi ve sonralarının hükümlüleri olan yurtseverler için bir siyasi af uğruna mücadele gündemdedir. Bu, tüm devrimci ve demokratlar için önde gelen bir görevdir.

3. ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Partimizi kapatmayı hedef alan bu saldırılara rağmen Parti çalışmalarımızı durdurmadık. Fakat 1975 sonunda Genel Başkanımızın tutuklanmasıyla başlayıp Devlet Güvenlik Mahkemesinin kapatılmasına kadar süren dönemde yeni üye kaydını durdurduk, yeni parti örgütü kurmadık. Ondan sonraki sürede de üye kaydında ihtiyathlı davranılmıştır.

Parti kuruluşunun ilk yılında örgütlenme çalışmalarını önemli ölçüde aksatan şey, siyasal ortamdan ve sosyalist hareketin bölünmüşlüğünden gelen militan kadrolardaki yaygın çekimserlik tutumu yanında, içimizde beliren parti aleyhtarı grubun provokasyonları oldu. Sonradan çoğunluğunun "ilerlemeci" diye anılan gruba yamandığını gördüğümüz bu kişiler, yurt çapında örgütlenmede bir süre gizlice baltalayıcı bir çalışma yürüttüler ve bazı üyelerimizi etkilediler. Bu parti aleyhtarı fraksiyondan üç kişinin ihracından sonra bir kısım kurucu üyelerimiz provokasyonu daha iyi değerlendirdiler, özeleştiri yaparak partimize döndüler. Parti aleyhtarı fraksiyonu etkisiz duruma getirmemizden hemen sonra siyasal baskılar artırıldı. DGM harekete geçirildi.

Parti aleyhtarı hizbin ortaya çıkışında iktidarın

TEP'e yönelik baskılarının önemli bir etken olduğu açıktır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi partimize üye kaydını dondurduğumuz uzun dönemde bile çalışmalarımızı sürdürdük, ancak yurt çapında örgütlenmede büyük eksiklerimiz vardır. Bunların tümünü partimizin varlığına karşı girilen ağır baskılara bağlayamayız. Özellikle taşrada yoğun faşist baskıların olduğu yerlerde, illa ki siyasal örgüt kurdurma aceleciliğine düşmedik. Fakat bu tutum her yer için doğru sayılamaz. Genel Merkezin ve il örgütlerinin örgütlenmede yetersizlikleri vardır. Bunu tam gün çalışan kadro sayısını artırmakla ve çalışma verimliliğini yükseltici yöntemleri uygulamakla yenebiliriz. Ama bu eksikliklerimizi unutmadan, övünçle söyleyebiliriz ki TEP, çok yavaş bir örgütlenme çalışması sürdürmek zorunda kalmış olmakla birlikte, üye ve örgüt nitelikleri açısından sağlam bir örgütlenme çizgisi sürdürmüştür. Ve bugün TEP örgütünün bilinç ve özveri bakımından yüksek düzeydeki üyelerden oluştuğunu söyleyebiliriz.

Partinin kuruluşundan beri, genellikle yeteri kadar örgütlenme hazırlığı yapmadan parti bürosu, il ve ilçe kurma konusunda acele etmedik. Kurduğumuz parti örgütleri dinamizmini sürdürdü. Diğer partilerde olduğu gibi durmadan kapanıp yeniden açılan tabelâ örgütleri kurmama konusunda özen gösterdik. İsteksiz, yeterli deneyden geçmemiş, üyelik şartlarını yerine getirmeye hazır olmayan kadrolara parti kapılarını açmadık. Fakat üyelik asgarî şartlarını belirleyen 1. No'lu Parti genelgesini, çeşitli nedenlerle gereğinden fazla katı yorumladığımız durumlar da oldu. Daha esnek bir tutumla yeni üyeleri aday üyelikte deneme mekanizmasını daha etkinlikle çalıştırmak mümkündür. Özellikle bundan sonra bir proletarya partisi üyesinin ni-

teliklerini belirten sözkonusu genelgeyi, yerel koşulları da gözönünde tutarak, ilkelere bağlı kalmak şartıyla, daha esnek bir biçimde yorumlamalı ve parti sempatanlarının aday üyeliğe kabul işlemleri hızlandırılmamalıdır.

Ülkenin çeşitli yerlerinden parti örgütü ya da geçici parti büroları kurulması için parti merkezine başvurular oluyor. Kimi durumlarda taşradaki arkadaşlar örgüt ya da büronun zorunlu giderlerinin Genel Merkezce karşılanmasını öneriyorlar. Kurulacak olan örgütler kendi giderlerini karşılamakla yükümlüdürler. Bir yerdeki parti örgüt ya da bürosu kendi iki ayağı üzerinde duramamaktadır, orada örgüt kurmanın koşulları henüz tam anlamıyla olgunlaşmamıştır.

Olanakların bulunduğu yerlerde Parti Geçici Büroları ya da örgütleri geciktirilmeden kurulmalıdır. Kurulmuş olan parti geçici büroları yoğun eğitim, eylem ve örgütlenme çalışmasıyla, mümkün olan en kısa zamanda parti örgütü durumuna getirilmelidir. Geçici Parti Bürolarının çok uzun bir süre parti örgütüne dönüşemediği yerlerde yeterli çalışmaların yapılamadığı açıktır.

Arkadaşlar,

Merkez Yürütme Kurulu, İstanbul gibi çok önemli bir ilde, mevcut kadroları ve İstanbul'un kent olarak dağınıklığını hesaba katarak 3 ay kadar önce bir yenden örgütlenme kararı aldı. Bu karar sonucu İl Örgütü daha büyük bir hareketlilik ve verimlilik kazanmıştır. İl ile ilçelerin daha ahenkli çalışması sağlanmıştır. Elbette ki istenen verimlilik düzeyine henüz ulaşılmış değildir. Ama bu yolda ilerlemeler kaydedilmektedir.

Ankara İl Örgütünün çalışmalarının henüz doyu-

rucu bir düzeye vardığı söylenemez. Başkent ve dolayısıyla aydın kesimin ağır bastığı bir memur kenti olarak Ankara'da parti çalışmalarının özellikler taşıması doğaldır, buna uygun bir çalışma yöntemi geliştirilebilmelidir.

Ankara'nın Anadolu'nun ortasında oluşu, buradaki il örgütüne, çevredeki iller ile ilişkilerini sürdürme ve buralarda parti çalışmalarına katkıda bulunma olanağı vermektedir. Son zamanlarda Ankara İl Örgütü bu alanda bazı başarılar göstermiştir.

İzmir İl Örgütü görece olarak, daha iyi çalışmakta olan bir örgütümüzdür. İşçi sınıfı çevreleriyle bağlar kurma bakımından ve yöredeki işçi hareketleri içinde etkinlikle yer alma bakımından İzmir İl Örgütümüz öteki illere örnek olmalıdır. Bununla birlikte bu örgütümüz de İzmir içinde başarılı çalışmalarına karşın ekonomik bakımdan en hareketli bölgelerimizden biri olan Ege çevresindeki çalışmalara pek yetişememektedir.

Parti Genel Merkezinin aslı görevi olan ideolojik, politik ve örgütsel çalışmalarda yönlendiriciliğini özellikle örgütsel alanda doyurucu bir biçimde yerine getirdiği söylenemez. Bununla birlikte TEP Genel Yönetim Kurulu, parti aleyhtarı fraksiyonun tasfiyesinden sonra ahenkli bir biçimde çalışabilmıştır. Partimizin en üst organının bu yanını, daha verimli ve yaratıcı bir tutumla tamamlamak gerekir. Bu kongrede seçilecek olan Genel Yönetim Kurulunun bunu sağlayacağına inanıyoruz.

Bir süre önce Parti Tüzüğünde yapılan bazı değişikliklerle MYK içinde Başkanlık Kurulunu oluşturduk. Böylece MYK'na diğer iki büyük kentten de arkadaşlar katıldı ve ülke düzeyindeki gelişmelerden birinci elden bilgi alan bu karar organımız daha verim-

li bir çalışma olanağını buldu. Bununla birlikte MYK'nın olsun Bşk. Kurulunun olsun, daha etkin bir parti yönetimi sağlayabilmek için henüz yapacağı önemli işler vardır.

Profesyonel kadrolar çalıştırma vazgeçilmez bir gereksinme haline geldiği ve Türkiye düzeyinde parti çalışmalarının yoğunluk kazandığı gözönünde tutulursa malî sorunun niçin en önemli sorunlarımızdan biri olduğu anlaşılır. Yalnız yönetici organlar değil, yalnız saymanlık görevini yüklenmiş olan arkadaşlar değil, tüm parti üyeleri ve sempatizanlar bu konuda gerekli yaratıcılık ve özveriyi göstermekle yükümlüdürler. Bilelim ki malî olanaklarımızı artırdığımız oranda, Merkez Yürütme Kurulu organının artmakta olan parti çalışmalarına yetişmesi mümkün olacak ve partimizin asıl görevi olan işçi ve köy emekçisi içinde kök salma yeteneği genişleyecektir.

Kuşkusuz malî olanak araçlardan sadece biridir. Parti program ve tüzüğü ile kongre ve yönetici organ kararlarına uygun olarak yaratıcı ve verimli bir çalışma yapmak için sürekli bir biçimde geliştirilen planlı ve programlı bir çalışmayı yürütmek gerekir. Kongreler arası programlı çalışmalarda bir süreklilik ve bütünsellik kurularak, tüm organlar arasında organik bir işlerlik sağlanmalı, parti içinde koordine bir hareketlilik yaratılabilmelidir. Planlı ve programlı bir çalışma yürütülmeden partide demokratik merkezîyetçilik ilkesinin gerçekten egemen kılınması ve verimliliğin yükseltilmesi olanağı bulunamaz. Bu bakımdan son hazırlanan "Partide Etkin Çalışma Yöntemleri" Taslağında başlayan çalışma incelenmeli ve bugünkü örgütlenme düzeyine uygun bir biçimde geliştirilmelidir.

Aynı biçimde Genel Merkez düzeyinde yeniden geliştirilen "Parti-İçi Eğitim" çalışması da sonuçlandırıl-

larak yürürlüğe sokulmalıdır.

Arkadaşlar,

Merkez denetiminde ve İl düzeyinde ayrı çalışma alanlarında parti büroları kuruldu. Bunların bellibaşlıları İstanbul, İzmir ve Ankara'da kurulan İşçi ve Gençlik Bürolarıdır.

İzmir İşçi ve Gençlik Büroları başından beri öteki illere oranla daha aktif olabilmıştır. Ankara büroları yeni kurulduğundan henüz kayda değer bir çalışması görülmedi. İstanbul İşçi ve Gençlik Büroları da görece olarak yeni kurulmasına karşın şimdiden önemli çalışmalar yürütmektedir.

İllerdeki gençlik bürolarındaki çalışmaların sonuçlarını merkez düzeyinde yeniden değerlendirip parti organlarına ortak bir görüş iletilmesi gerekmektedir.

İşçi sınıfı saflarında çalışmalar elbette ki en önemli görevimizdir. Bu alanda şimdiden ileri adımlar atabildiğimizi söyleyebiliriz.

Partimizin kuruluşundan beri tüm engellemelere karşın, işbirlikçi sermayenin ve sözde sol bazı çevrelerin, herkesten önce TEP militanlarını işçi sınıfı saflarından uzak tutmak için ellerinden geleni yapmalarına rağmen, partimiz kurulur kurulmaz üst yönetim organlarımızda yer alan büyük fabrikalardaki baştemsilci arkadaşların türlü tertiplerle baştemsilciliklerden uzaklaştırılmalarına ve işten atılmalarına karşın, bugün rahatlıkla söyleyebiliriz ki TEP Türkiye işçi sınıfı içindedir. Ve işçi sınıfı, sınıf mücadelesinde yeni deneyimler kazandıkça, bilinçlenip kendisi için sınıf niteliğine ulaştıkça partimiz bu sınıf içinde daha derin kökler salacaktır.

İşçi sınıfı içinde normal koşullar bizim için hiç bir zaman bu ölçüde elverişli olmadı. Kendine demokratik

sol diyen sendika yöneticilerinin olsun, "ilerlemeci" denen fraksiyonun adamlarının olsun, bilinçlenen işçi sınıfı çevrelerinde etkinlikleri azalmakta, partimizin proleter devrimci niteliği her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır.

Çeşitli grevlerde, fabrika direnişlerinde, baştemsilcilik seçimlerinde, DGM direnişinde, geçen yılki 1 Mayıs katliamında işçiler, sınıf düşmanı yerine birbirine düşmanca saldıran şabloncu ve tasfiyeci siyasi çizgileri daha iyi değerlendirmekte ve bunlara karşı daha kararlı bir tutum takınmaktadır.

Siyasî programımızda açıklandığı gibi, işçiler, Türkiye devriminin ana hedeflerine ters düşen Pekin dogmacılığını da iyi anlamıştır; kazandığı birtakım bürokratik mevzileri, diğer devrimci işçi ve sendikaları tasfiye ederek DİSK'te CHP'nin etkinliğine yolaçan "ilerlemeci" siyasî çizginin gerçek niteliğini de artık daha iyi kavramaktadır.

Arkadaşlar,

İşçi sınıfımızın mücadelesinin çeşitli yönlerine, partimize yandaş yayınlarda geniş olarak değinilmiştir. Taptaze bir olay olduğu için MESS grevi üzerinde burada durmanın gereği var.

4. MESS GREVİNİN SİYASAL ANLAMI

MESS grevi Türkiye sendika hareketi tarihinde en büyük grevdir. Maden-İş kolundan binlerce işçi bu greve katıldı. Grev sekiz ay sürdü. Kısa bir süre önce bu grev, tarafların sözleşme imzalamasıyla sona ermiş bulunuyor.

MESS grevi gibi büyük bir işçi direnişinin bütün yönleriyle aydınlanması ve işçi sınıfının, bu deneyimin-

den gerekli dersleri çıkarması zorunludur.

Her şeyden önce Maden-İş sendikasının tabanını oluşturan işçilerin, Türkiye işçi sınıfının en bilinçli kesimini oluşturduğu bilinmelidir. Bu işçilerin birçoğu işçi sınıfımızın tarihinde yer alan çetin sınıf mücadelelerinden alınlarının akıyla geçmişlerdir. Son MESS grevinde de en ters koşullarda, çoluk çocuklarıyla birlikte açlığa göğüs gererek disiplin içinde grevi sürdürdüler, patronların, iktidarın, sendikaların girişimlerine karşın, birçok durumlarda sendika yönetimdekilerin kendilerini uğratığı düş kırıklığına karşın, onların acılarını politik kariyer malzemesi yapmaya kalkışan sözde işçi sınıfı dostlarına karşın, direnişlerini sürdürdüler, işçilik onurunu yüksek tuttular.

Maden-İş kolundaki işçiler, bugün de işçi sınıfımızın gözbebeğidir. Bu işçiler mücadelenin en ön safalarında yerlerini bugün de koruyorlar.

Ancak Maden-İş yönetiminin işçi tabana layık bir tutum ve davranış içinde olabildiği söylenemez. Bunların CHP'li sendika yöneticilerine kıyasla kötünün daha az kötüsü gibi görünmeleri yeterli değildir.

Grevi başlatma zamanının MESS patronları için en elverişli, dolayısıyla işçiler için en elverişsiz zaman olduğu yolunda iddialar var. Grevin sürdüğü sekiz ay içinde döviz yokluğundan grevde olan birçok fabrikalar üretim için gerekli hammadde ve ara malı ithal edemez durumdaydı. Bu fabrikaların grev olmasaydı da üretimi durdurma ya da yavaşlatma zorunda kalacakları, grevin kendileri için bir cankurtaran simidi olduğu görüşü yaygındır. Oysa sendika liderliği odur ki, grevi, patronun en zayıf anında başlatır ve onu dize getirmeyi başarır. Öyle anlaşılıyor ki MESS grevinde bunun tersi olmuştur.

MESS Grevi gibi büyük bir grev, yurt dışında bile

yankılar yarattığı halde, Türkiye kamuoyunda ilgi, sürekli ayakta tutulamadı. Sendika yönetimi grev çevresinde bir kamuoyu yaratmak için fazla bir şey yapmadı. Maden-İş işçilerine en olumlu duygular taşıyan yazarlar, gazete sorumluları, kendi içine kapanık, grupçu bir zihniyetle, harekete geçirilmedi.

İşçilerin bilincinin bilinmesi, mücadele coşkularının daha da artması için hemen hemen hiç bir kitle eylemi yapılmadı. Ne bir miting, ne bir yürüyüş. Bu cins eylemlerden dikkatle kaçınıldığı ortadadır.

Daha başından greve mümkün olan en geniş boyut verilmedi. Ereğli Demir Çelik gibi, Rabak gibi büyük fabrikalarda üretimin durması işveren cephesini temellerine kadar sarsabilir, MESS grevini toplumun tüm kesimlerinin ilgisini çeken bir ulusal sorun haline getirebilirdi. Üstelik Ereğli Demir Çelik'te de Rabak'ta da işçiler greve katılmaya, öteki Maden-İş işçileriyle bu mücadelede omuz omuza durmaya hazır dılar. Bu iki büyük fabrikanın grev-dışı tutulmasının MESS grevine büyük zararı olmuştur. Bunun kasıtlı olarak yapıldığı görüşü işçiler içinde yaygındır.

Şimdi sözleşme taraflarca imzalanmış bulunuyor. *Politika* gazetesi büyük zaferden sözediyor. Sendika yönetimi de, sözleşmenin bir başarı olduğunu iddia ediyor.

Gerçek öyle değildir. İmzalanan sözleşme bir tavizler sözleşmesidir. Parlak lafların arkasında gizlenemeyen gerçek budur.

Her şeyden önce grev patronların işkolu düzeyinde grup sözleşmesi dayatmasına karşı yapılmıştır. İşçilerin uğruna savaştıkları en önemli istem buydu. İmzalanan sözleşmeyle grup sözleşmesi dayatması kabul edilmiştir. Bu çok önemli bir tavizdir. İşçi sınıfı bunun acılarını çekecektir.

MESS'in büyük patronları grup sözleşmesini Maden-İş'e kabul ettirmekle hem sendikayı bağlamışlar hem de emperyalist tekellerin işbirlikçisi olarak küçük ve orta sanayiciyi tasfiye planını yürürlüğe sokmak için önemli bir adım atmışlardır. Yazılarında anti-tekul sa-vaştan sözedener, uluslararası tekeller ve onların yer- li ortaklarına böyle dolaylı da olsa bir yardımda bulun- muşlardır.

Şimdi de Maden-İş yönetimi grup sözleşmesinin er- demlerinden sözetmeye başlamıştır. Bu bir aldatamacı- dır. Grevin baş sloganı "DGM'yi ezdik sıra MESS'- te" idi. Bu sloganın terkedilmesi yenilginin sineye çe- kilmesinden başka şey değildir. Maden-İş yönetimi bu gerçeği işçiye açıklamakla yükümlüdür. Grup sözleş- mesinin kabul edilmesinin bir yenilgi olduğunu, im- zalanan sözleşmenin tavizler sözleşmesi olduğunu iş- çiler pek iyi biliyorlar. İşçiler grevin baş sloganında bir sözcüğü değiştirmişlerdir. Şimdi işçiler acı acı "DGM'yi ezdik sıra Bizde" esprisini yapıyorlar.

Sınıf mücadelesinde zaferle sonuçlanan grevler de olabilir, yenilgiyle sonuçlananlar da. Maden-İş tabanı bunu bilecek bilinçtedir. Kimi durumlarda yenilgiler işçinin bilincini zaferlerden çok biler. Kariyerist düşün- celerle gerçeğin parlak cümleler arkasında gizlenmesi, işçilerin zaten yüksek olan moralini güçlendirmiyor, bu gibi davranışlar bilinçli işçilerde ancak tiksinti uyan- dırıyor.

Sözleşmeyle verilen tavizler bununla da kalmıyor. DGM direnişi yüzünden işten atılan işçiler işe alınma- mıştır. Kara listenin kaldırılacağı vaadi boş laftır. Oy- sa grevde ileri sürülen başlıca istemlerden biri buydu. Bu DGM direnişçileri fabrikalarda işçi lideri niteliğin- de işçilerdir. Patronların kendilerine dış bilemesi ve fırsatını bulup işten atması nedensiz değildir. Maden-

İş yönetimi başından beri bu işçilere sahip çıkmadı. Çünkü bu işçilerin birçoğu sendika yönetimine soldan, muhalefet ediyorlardı. DGM direnişi sonucu böylece patron belâ saydığı bu bilinçli işçilerden, Maden-İş yönetimi de muhalefetten kurtuldular. DGM direnişi yüzünden sokağa atılan işçi ve temsilcilerin işbaşı etmeleri sağlanmadıkça biz DGM direnişini tamamlanmış saymıyoruz.

Sözleşmede verilen öteki tavizler özette şunlardır:

Sağlanan ücret zammı, Grev süresi olan 8 ay içinde yüzde-elliden fazla artmış olan hayat pahalılığı hesabına katılırsa önemsizdir. Grev öncesine oranla bugün işçinin gerçek ücreti artmamış düşmüştür.

Grev istemlerinden biri 6 aylık işsizlik tazminatı idi. Sözleşmede bu yoktur.

Grev istemlerinden biri kıdem tazminatının yükseltilmesiydi. Bu sağlanamadı. Yasada yazılı neyse kıdem tazminatı o olacaktır.

İkramiyeler konusunda da eskiye oranla daha iyi bir durum sağlanamamıştır.

MESS grevinden işçi sınıfımızın çıkaracağı dersler var. Bunların başında "ilerlemeci" fraksiyon adamlarının, bu sektör ve tasfiyeci takımın, tüm sosyalizm lafazanlıklarına karşın, ayağı Türkiye toprağına basan gerçek sosyalistler olmadıkları, bu takımın gölge etmesine izin verilmemesi gerektir.

Maden-İş tabanını oluşturan işçiler her şeye karşın yaman bir mücadele yürüttüler ve tarih önünde başarılı bir sınav verdiler. Bin yaşasınlar!

Arkadaşlar,

Neden işçi sınıfı ekonomik ve demokratik mücadelesinin bu son tipik örneği üzerinde bu kadar duruyoruz, açıklayalım: Bir yandan işçi sınıfımızın en militan

kesimini oluşturan Maden-İş kolunda devrimci unsurların birçok yerde sendikacı-patron işbirliği ile işten atılması; öte yandan, genel seçimlerde CHP'nin kayıtsız şartsız desteklenmesi ve üstelik DİSK içinde rakip sayılan sosyalist unsurların tasfiyesiyle CHP etkinliğinin artırılması sonucu, sosyalist hareketin işçi sınıfı saflarında kök salmasının baltalanması gibi hayati bir sorunla karşı karşıyayız. Biz hiçbir zaman bazı, sağ ya da "sol" oportünist siyasî çizgiler gibi CHP'yi gerici ve faşist partilerle aynı kaba koyan bir tutumda olmadık. Ama CHP'nin işçi sınıfı ile işbirlikçi sınıflar arasındaki sınıf uzlaştırmacısı politikasını bilerek bu partinin programına alıp da iktidarda daima unuttuğu dönüşümcü küçük-burjuva hedeflerini uygulasa bile, bunların işçi sınıfı ve yoksul köylülüğe vereceği küçük ödünlere başka bir şey olamayacağını unutmuyoruz. Bu bakımdan DİSK'te sosyalist birikimin tasfiyesi hareketi, hem işçi sınıfı hareketinin ekonomik-demokratik mücadelesine, hem sosyalist hareketin güçlenme ve birlik temeline, bir saldırı, hem de dolaylı olarak solu zayıflatılmış bir CHP'de işbirlikçi sınıfların etkisinin pekiştirilmesine yol açan vahim bir olaydır.

Bu, siyasî demokrasinin sınırlarını genişletmekle ilişkili acil bir sorundur. "İlerlemeci" çizginin tasfiyecilikle yaptığı zararlar üzerinde bu nedenle bu kadar duruyoruz. 1946'da sosyalistlerin sendikal hareketteki kazanımları, sıkıyönetim mahkemeleri ve zindanlarla engellenebilmiş, ardından Türk-İş ile amerikancı sarı sendikacılık tezgâhlanmıştı. DİSK bu çemberi kıran bir atılımı yaptığı halde bugün daha ince yollarla işbirlikçi sınıflara peşkeş mi çekilecektir? Bu soru kafalardadır. Namuslu işçi liderleri de, militan işçiler de bu mevzii sonuna kadar koruyacaklardır, buna inanıyoruz.

5. SAFLARIMIZI GÜÇLENDİRELİM

Arkadaşlar,

Anti-emperyalist, anti-faşist eylemlere, baskıları, işkence ve katliamları protesto eylemlerine, özellikle 1 Mayıs katliamına, partimizin bakış açısı ve olaylar karşısında tutumu yayınlarımızda yeterli açıklıkla belirtilmiştir. 1975 Kısmî Senato Seçimlerinde, 5 Haziran 1977 genel parlamento seçimlerinde ve son yerel seçimlerdeki tutumumuz da biliniyor. Lübnan iç savaşında Filistin Kurtuluş Hareketini yok etme girişimlerini protesto eylemlerine de olanca gücümüzle katıldık.

TEP bu olaylarda düşmana karşı kararlı, sosyalist ve ilerici çevrelere karşı açık oldu. Bu tutumumuzu ısrarla sürdüreceğiz. Çünkü bu, davamıza inançtan ve kendimize güvenden gelen bir tutumdur.

Daha 1975 Temmuzunda Kurucular Kurulu ve GYK'mızın yaptığı Birlik Çağrısında, ilk adım olarak çeşitli sosyalist çevreleri açık diyalog kurmaya çağırırken şunu diyorduk: "Bugünün koşullarında işçi sınıfımızın öncü birliği niteliğinde tek sosyalist partiyi gerçekleştirmek çetin iştir. TARİH ÖNÜNDE BU ÇETİN SINAVI BAŞARIYLA VERELİM." Evet, bu görev gerçekten çetindir. Bu konuda hiçbir zaman aşırı iyimser olmadık. Çünkü bu görevin çetinliğini vurgulamak gerçekçiliğin emrettiği bir tutumdur. Ama âcil olan önce ihanet çizgisi dışında tüm sosyalist çevrelerle bir diyalog ortamını yaratmaktır. Bu doğrultuda, grupcu anlayıştan uzak, komplekslere kapılmadan, değişik gruplarla ortak eylemlere katıldık. Sosyalist Büro çalışmalarını diğer sosyalist partilerle yürüttük, 1 Mayıs katliamı dolayısıyla siyasî gruplar arası ortak bildiri yayınladık. Sosyalist forum düzenledik. Bunlardan yeterli sonuçlar alınmamış olabilir. Biz hiçbir diyalog olanağına hayır demedik.

1977'deki gelişmeler, özellikle UDC dayatmasının neden olduğu tepkiler sonucu sosyalist birlik ve cephe konuları biraz daha açıklığa kavuşmuştur. Sosyalist Forumun burada bir ölçüde yararlı olduğunu belirtelim.

Ortak düşmana, emperyalizme ve faşizme karşı, işçi sınıfının bağımsız siyasal hareketi için ilkeli birlik mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz. Sınıf düşmanının korkulu rüyası, emekçi sınıflarımızın özlemi olan güçlü proletarya partisini yaratma mücadelesinde TEP sağlam bir cmurgadır. Sosyalist hareketimizin 60 yıllık devrimci geleneğinden aldığı güçle TEP bu konuda iddialıdır. TEP güçlendikçe sosyalist hareketin birliği de güçlenir. Onun için TEP saflarını güçlendirelim!

YAŞASIN TEP!

YAŞASIN PROLETER DEVRİMCI HAREKETİMİZ!

“SOSYALİZM YOLUNDA TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE” GERÇEK OLACAKTIR.

TEP 1. BÜYÜK KONGRE KARARLARI

SİYASAL HAKLAR İLE İLGİLİ KARAR

Türkiye'de işçi sınıfı partisinin ülkemizin tarihsel gelişmesini belirler güce ulaşması ile bu ülkede siyasal demokrasi gerçekleşmiş olacaktır. İşbirlikçi güçler özünde demokrasi düşmanı oldukları için işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi yolunda engeller dikiyorlar.

Özellikle T.C.K.'nın 141. ve 142. maddeleri gibi yasalar hep Türkiye'de siyasal demokrasiyi baltalama amacıyla yürürlükte tutuluyor. Egemen güçler, bir yandan demokratik güçleri sindirmek için, öte yandan siyasal havayı bulandırmak ve Türkiye solunun bölünmüşlüğüne sürdürmek için bu yasalardan doğrudan doğruya ya da

dolaylı yoldan yararlanıyorlar. Siyasal hakları baltalayan anti-demokratik yasaların kaldırılması uğruna mücadelede bu bakımdan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

1) T.C.K.'nın 141., 142., 146. ve benzeri maddeleri kaldırılmalıdır,

2) Siyasî Partiler Kanununun anti-demokratik hükümleri kaldırılmalıdır,

3) Dernekler yasası ile Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü yasası demokratik öze kavuşturulmalıdır,

4) Seçimlerde 18 yaşındakilere kadar oy verme, 25 yaşındakilere kadar seçilme hakkı verilmelidir,

5) Memurlara parti üyesi olma hakkı tanınmalıdır,

6) Yurt dışındakilere T.C. vatandaşlarının siyasal hakları tanınmalıdır.

TEP Büyük Kongresi, halkımıza en geniş siyasal haklar kazandırılması için mücadelenin yoğunlaştırılmasını karar altına alır.

SENDİKAL HAKLAR İLE İLGİLİ KARAR

TEP Büyük Kongresi,

1) İşçi sınıfının, tüm çalışanların ekonomik ve demokratik mücadelesinde engelleyici, anti-demokratik yasa ve uygulamaların kaldırılması için,

2) İş kanununun, işverenin işçi aleyhinde keyfi tutum ve davranışlarına olanak sağlayan maddelerinin, özellikle patronlarca haksız biçimde yorumlanıp uygulanan 13. ve 17. maddelerinin işçi hakları ile açıkça bağdaşır bir öze kavuşturulması için,

3) Sendikalar Kanununun, Grev, Lokavt ve Toplu Sözleşme Kanununun, grev hakını ve toplu sözleşme akdini zorlaştıran hükümlerinin kaldırılması için, lokavtın yasaklanması için,

4) Sendikal yetkinin belirlenmesinde, gizli oy, açık sayım ilkesine uygun biçimde referandum hakkı için, dayanışma grevi, genel grev hakkının yasallaştırılması için,

5) Kadın işçiler, genç işçiler ve çocuk işçilerin haklarının korunması yolunda yasal düzenlemelerin yapılması için,

6) Tarım işçilerinin grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklarının önüne dikilen anti-demokratik nitelikteki engellerin kaldırılması için,

7) İşçi memur ayırımına son verilmesi, memurlara, tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hakkın kazandırılması için mücadeleye hız vermeyi karar altına alır.

KONTR-GERİLLA VE TÜM FAŞİST YUVALARIN DAĞITILMASI HAKKINDA KARAR

12 Mart açık faşizmi döneminin siyasal cinayetleri ve işkence suçlularından hesap sorulmamış ve bunlar da 1974 affı kapsamı içine alınmıştır. Böylelikle bunların karanlık işlerini sürdürmelerine olanak tanınmıştır. 12 Mart döneminden sonra gelen üç yıllık 1. ve 2. MC iktidarları döneminde ise faşist saldırılar giderek yoğunluk kazanmıştır. Yüzlerce cinayet, binlerce yaralama olayı, iktidarın koruyucu kanadı altındaki bu karanlık mihrakların pervasızlığını ortaya koymaktadır. 1 Mayıs katliamı bunların eseridir. Bugün adı ister Kontr-Gerilla, ister başka şey olsun, CIA ile içiçe çalışan gizli bir örgütün, faşist terörün merkezi olduğu kesindir.

Bu merkez MHP'ye fiilen bağımlı Ülkü Ocakları gibi faşist kuruluşları da yönetiyor. Amaç yeni bir faşist darbenin koşullarını yaratmaktır. Onun için bu fa-

şist mihrakların etkin hale getirilmesi yalnızca bir asayiş sorunu, yani can güvenliğini, eğitim özgürlüğünü sağlama sorunu değildir. Bu her şeyden önce bir faşist darbeye engel olma sorunudur.

Faşizmin kökünün kazanması elbette ki ancak demokratik halk iktidarında gerçekleşir. Ama bugün de yapılabilecek şeyler vardır. Bunun bilinciyle Türkiye Emekçi Partisi, Kontr-Gerilla dahil, tüm faşist yuvaların dağıtılması ve suçlularından hesap sorulması yolunda mücadeleyi sürdürecektir. Tüm anti-emperyalist ve anti-faşist güçleri bu mücadelede aktif yer almaya çağırıyoruz.

SİYASİ AFLA İLE İLGİLİ KARAR

12 Mart açık faşizmi ve MC hükümetleri dönemleri siyasi cinayetler ve işkenceler dönemi olmuştur. Bir takım gizli örgütlerin nasıl karanlık işler çevirdikleri artık parlamentoda konuşulmaktadır. Toplumsal yaraları sarma iddiasında bulunan iktidar, cinayet ve işkence suçlarının üzerine sünger çekileceğini resmen beyan ediyor. Ancak bu işkencelerin, faşist uygulamaların kurbanları hâlâ hapsedir. Buna göz yumulamaz.

Siyasî af bir an önce çıkarılmalıdır. TEP siyasî af için mücadele etmeye kararlıdır.

ANTI-EMPERYALİST, ANTI-FAŞİST CEPHE KONUSUNDA KARAR

Cephe sorunu emperyalizme ve faşizme karşı tüm ulusal ve demokratik güçleri örgütleme ve yığinsal eyleme yöneltme sorunudur. Elbette ki cephe içinde tüm demokrasiden yana sınıflar kendi örgütleriyle yerlerini alacaklardır. Ancak demokratik cepheleşmeye önyak olmak başta işçi sınıfı partisinin görevidir. Demokratik

cephleşmeye önyak olabilmek için ve Türkiye'de tüm ulusal ve demokratik güçleri emperyalizme ve faşizme karşı seferber edebilmek için işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde sosyalist partinin öncülük edecek güce ulaşması şarttır. O halde bilimsel sosyalist hareketin örgütsel birliği, bu hareketin işçi sınıfı içinde kök salması, yoksul köylülük katmanlarıyla güçlü bağlar oluşturmaları sorunu, yani proletarya partisinin inşası sorunu ile cepheyi oluşturma sorunu içiçe diyalektik bir bağlantı halindedir. Güçlü proletarya partisini yaratma yolunda her adım, aynı zamanda cephenin oluşması yolunda atılmış bir adımdır. Sosyalist hareketin örgütsel birliği ile anti-emperyalist anti-faşist cephe sorunu gündemdedir. Partimiz amaca ulaşmak için sabır gerektiren çetin mücadelelerin verilmesi gerektiğinin bilincindedir. TEP bu yolda iki yönlü mücadeleyi sürdürecektir.

Partimiz bu alanda görevinin sorumluluğunun bilinciyle, sekter tutumlardan uzak, temel ilkelere tavizsiz davranarak sosyalist hareketin ayrı ayrı kesimleriyle, kendine güvenden gelme diyaloga açık tutumunu sürdürecektir. Bu konuda hiç bir grup dayatması söz konusu olamaz; böyle bir tutum proleter devrimci parti ve cephe sorununa zarardan başka bir şey getirmez. Büyük kongremiz bu konuyu görüşmüş, bu hedef doğrultusundaki taktik sorunların etkili bir biçimde geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi görevini yeni genel yönetim kuruluna vermiştir.

PARTİ ÜYELİĞİ İLE İLGİLİ KARAR

Türkiye Emekçi Partisi büyük kongresi parti üyeliği sorununun yeniden gözden geçirilmesini gerekli görmüş ve parti üyelerinin üyeliklerinin yenilenmesine ka-

rar vermiştir. Buna göre tüm parti üyeleri şu anda buldukları yöredeki parti örgütüne, buldukları yerde parti örgütü yoksa en yakın parti örgütüne ya da genel merkeze başvurarak eski üye oldukları parti örgütünü de belirtmek suretiyle üyeliklerini yenileyeceklerdir. 2 ay içinde üyeliklerini yenilemeyenlerin üyeliği, bağlı olduğu il ya da ilçe yönetim kurulu kararıyla silinecektir. Parti kartı eski üyelere yalnızca üyeliklerini yenileyenlere ve partiye yeni kaydedilen asil üyelere verilecektir.

NATO VE AET İLE İLGİLİ KARAR

TEP Büyük Kongresi, Türkiye'yi emperyalizme bağımlı kılan, ülkemiz topraklarında ABD askerî üslerinin kurulmasına olanak sağlayan, Anadolu'yu bir nükleer savaşta ilk dövülecek hedef durumuna getiren ve yalnız sosyalist ülkelere karşı değil, bağımsızlığı uğruna mücadele eden halklara karşı da bir emperyalist saldırı paktı niteliği taşıyan, NATO'dan ve CENTO'dan çıkılması için, Avrupanın emperyalist ülkelerinin sömürülen ülkelere karşı çıkar birliğinin bir ifadesi olan AET ve Enerji Ajansı üyeliğinden ayrılınması için;

Bağımsızlığımızla bağdaşmayan, son silah ambarosunun bir kez daha gösterdiği gibi Türkiye'nin savunmasını ABD emperyalizminin çıkarlarına bağlı kılan ikili anlaşmaların iptali için mücadeleyi karar altına alır.

KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ KARAR

Türkiye Emekçi Partisi Büyük Kongresi, Türkiye'nin de Yunanistan'ın da emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen ülkeler olduğu, kardeş Yunan halkıyla aramızda barışçıl yollarla çözümlenemeyecek herhangi

bir çelişki olamayacağı, aynı biçimde Kıbrıs'ın Rum ve Türk halkının da Türkiye ve Yunanistan halklarıyla kader birliği durumunda oldukları, bu halkların asıl düşmanlarının emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi ve onun işbirlikçileri olduğu gerçeğinden hareket ederek, içinde bulunduğumuz koşullarda Kıbrıs sorununda halktan yana çözümün aşağıda ifade edildiği şekilde olduğunu bildirir:

1) İngiliz üsleri, Amerikan tesisleri, Türk ve Yunan askerî birlikleri dahil tüm yabancı kuvvetler Ada'yı terketmelidir.

2) NATO ya da herhangi bir emperyalist paktın dışında bağımsız, demokratik, federatif Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmalıdır.

3) Türk ve Rum kesimlerinde yuvalanmış bulunan her türlü faşist örgütlenmelerin kökü kazınmalı, yıllardan beri emperyalist güçlerin sürdürdüğü şovence kışkırtmalara son verilmeli ve Ada, Türkün de Rumun da özgür vatandaşlar olarak kardeşçe yaşayabilecekleri bir toplum haline getirilmelidir. Ada halkını bölme, Türk ve Rum toplumları arasında uçurumlar yaratma amacını güden tüm engellemeler ortadan kaldırılmalıdır.

4) Ege denizinde Kıta Sahaneliği Sorunu, emperyalist devletler, yabancı petrol şirketleri işe karıştırılmadan, hem Türkiye'nin hem Yunanistan'ın uzlaşabilen ulusal çıkarlarına uygun biçimde barışçıl yollarla çözümlenmeli ve Ege Denizi, Amerikan 6. Filosunun cirit attığı bir alan olmaktan çıkarılıp bir barış ve kardeşlik denizi durumuna getirilmelidir.

FİLİSTİN DEVRİMİ İLE İLGİLİ KARAR

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Orta-Doğu bölge-

sinde halkların başdüşmanı emperyalizm (özellikle ABD emperyalizmi), Siyonizm ile Arap gericiliğidir. Halkımız vatan toprağının siyonist işgalinden kurtulması için Arabın da Yahudinin de eşit ve özgür vatandaşlar olarak yaşayabileceği bağımsız ve demokratik bir Filistin devletinin kurulması için FKÖ önderliğinde savaşıyan Filistin halkı ile tam bir dayanışma içindedir.

Gerici iktidarların engellemeleri yüzünden bugüne dek daha çok duygusal alanda kalan bu dayanışmanın aktif bir biçime dönüşmesinden yanayız. Bunu Türkiye yurtseverliğinin gereği sayıyoruz.

Son olarak ABD emperyalizminin Sedat'lara, Begin'lere oynattığı oyun, emperyalist tekellerin çıkarlarına uygun, Arap ulusal davasını darbelemeyi amaçlayan bir oyundur.

Düşük MC iktidarının bu konuda ve genellikle Orta Doğu sorununda emperyalizmin ve siyonizmin paralelindeki dış politikası terkedilmelidir. FKÖ ile resmî ilişkiler kurulmalı, geliştirilmelidir.

03 SA 7598

ULB Halle
000 161 25X

3/1

Artık iyice anlaşılmıştır ki, Türkiye solunun sağlam unsurlarının bir tek siyasal örgüt çatısı altında ve bilimsel sosyalizmin temel ilkeleri üzerinde birleşmesi, TEP'in güçlenmesinden geçer. TEP'in bilimsel sosyalist çizgisinin, bağımsız ve yaratıcı tutumunun egemen kılınmasından geçer. Bundan ötürü bu aşamada solda birlik isteyen, muazzam bir güç olan sosyalist potansiyeli devrim doğrultusunda seferber edebilecek güçte bir proleter devrimci parti isteyen, TEP'i güçlendirmekle, partimizin işçi ve yoksul köylü saflarında derin kökler salmasını sağlamakla işe başlamalıdır. Çünkü TEP Türkiye devrimine önderlik edecek olan işçi sınıfı partisinin bel kemiğini oluşturacaktır.